

JAARVERSLAG 2013

1. VERENIGINGSZAKEN

1.1 Hoofdbestuur

Het Hoofdbestuur vergaderde in het jaar 2013 14 keer, namelijk op 21 januari, 25 februari, 16 maart, 25 maart, 22 april, 13 mei, 10 juni, 24 juni, 26 augustus, 23 september, 30 september, 28 oktober, 18 november en 16 december.

Het Hoofdbestuur kwam een keer in retraite bijeen. Dit was op 13 en 14 december te Brussel.

In de loop van het jaar 2013 is het Hoofdbestuur als volgt samengesteld:

- mr. A.H. (Benk) Korthals, partijvoorzitter;
- drs L.W.L. (Wiet) de Bruijn, vicevoorzitter;
- mr. drs. R.W.P. (Robert) Reibestein, vicevoorzitter;
- drs J.Zs.C.M. (Judith) Tielen, algemeen secretaris;
- mr M.P.M. (Mart) van de Ven, algemeen penningmeester, tot 25 mei;
- drs. ing. G (Ger) Jaarsma, algemeen penningmeester, vanaf 25 mei;
- drs. P.H. (Pieter) van de Stadt, internationaal secretaris, tot 25 mei;
- mr. drs. J.H. (Jock) Geselschap, internationaal secretaris, vanaf 25 mei;
- mr. drs. C.A. (Christophe) van der Maat;
- M. (Marianne) Schuurmans-Wijdeven;
- C.H.W. (Wieneke) Buurman.

Adviseurs

- Drs. M. (Mark) Rutte, minister-president.
- drs. L.M.L.H.A. (Loek) Hermans, namens de VVD-fractie in de Eerste Kamer der Staten-Generaal;
- drs. H. (Halbe) Zijlstra, namens de VVD-fractie in de Tweede Kamer der Staten-Generaal;
- mr. drs J.C. (Hans) van Baalen, namens de VVD-delegatie in het Europees Parlement;
- drs. A.A.M. (Arno) Brok, namens de VVD-Bestuurdersvereniging;
- J. (Jarico) Vos, namens de JOVD, tot 16 november;
- C.J.J. (Christiaan) Kwint, namens de JOVD, vanaf 16 november;
- dr. P.G.C. (Patrick) van Schie, namens de B.M. Teldersstichting.

De portefeuilleverdeling binnen het Hoofdbestuur per 31 december ziet er als volgt uit.

Hoofdbestuurslid	Primair	Secundair
Benk Korthals partijvoorzitter	<ul style="list-style-type: none">• Algehele leiding en coördinatie• Politieke contacten fracties	<ul style="list-style-type: none">• Voorzitter van de Partijraad• Curator Teldersstichting
Wiet de Bruijn, vice-voorzitter	<ul style="list-style-type: none">• Talentmanagement• Permanente Scouting• Partijcommissies	<ul style="list-style-type: none">• Adviserend lid van de Partijraad• Aanspreekpunt PSC
Robert Reibestein, vice-voorzitter	<ul style="list-style-type: none">• Idee en debat in de VVD• Partijraden• Ad-hocdiscussie-bijeenkomsten	<ul style="list-style-type: none">• Adviserend lid van de Partijraad• Adviserend lid VBV• Curator Teldersstichting
Judith Tielen, algemeen secretaris	<ul style="list-style-type: none">• Functioneren en organisatie van de partij• Functioneren en organisatie AS• Statuten en reglementen• Programma's AV• Mijn VVD en automatisering	<ul style="list-style-type: none">• Secretaris en lid Partijraad• Plaatsvervangend algemeen penningmeester

	<ul style="list-style-type: none"> • Relatie met afdelingen en kamercentrales 	
Ger Jaarsma, algemeen penningmeester	<ul style="list-style-type: none"> • Financieel beheer van de partij • Ledenadministratie • Contributie en subsidiestromen • Fondsenwerving • Alternatieve vormen van financiering 	<ul style="list-style-type: none"> • Adviserend lid Partijraad • Plaatsvervangend algemeen secretaris
Jock Geselschap, internationaal secretaris	<ul style="list-style-type: none"> • Coördinatie organisatorische activiteiten van de partij op internationaal terrein • Midden- en Oost-Europa-programma • Contacten besturen buitenlandse liberale partijen • Organisatie inhoudelijke discussie m.b.t. tot Europa, OS en defensie • Betrekkingen met de ALDE/LI/LIGN 	<ul style="list-style-type: none"> • Adviserend lid Partijraad • Adviserend bestuurslid LIGN • Lid uitvoerend comité LI
Christophe van der Maat	<ul style="list-style-type: none"> • Ledenwerving en ledenbehoud • Netwerkvorming • Jongeren 	<ul style="list-style-type: none"> • Adviseur Hoofdbestuur JOVD • Adviserend lid Partijraad
Marianne Schuurmans	<ul style="list-style-type: none"> • Opleiding en training 	<ul style="list-style-type: none"> • Voorzitter LCO • Adviserend lid Partijraad
Wieneke Buurman	<ul style="list-style-type: none"> • In- en externe communicatie • Permanente campagne • Voorlichting vanuit de partij • Verkiezingscampagnes, permanente campagne 	<ul style="list-style-type: none"> • Voorzitter LPC • Adviserend lid Partijraad

1.2 HBKC-overleg

Het periodiek overleg tussen het Hoofdbestuur en de voorzitters van de Kamercentrales vond in 2013 4 maal plaats, te weten op 16 maart, 15 juni, 28 september en 7 december.

1.3 Waarderingsvormen

De VVD steunt op honderden vrijwilligers en politici die zich dagelijks inzetten voor de partij. Personen met langdurige en uitzonderlijke verdiensten voor de partij kunnen door het Hoofdbestuur onderscheiden worden.

Het Hoofdbestuur vindt het bijzonder verheugend dat vele vrijwilligers in aanmerking komen voor een waardering van de VVD. Onderstaande personen hebben in 2013 een waardering ontvangen.

Mr. D.U. Stikkerplaquette

De Mr. D.U. Stikkerplaquette is genoemd naar de eerste voorzitter van de VVD. Deze plaquette is bedoeld voor personen die hun sporen hebben verdiend door hun langdurige en positieve inzet in het politieke bestuur.

- De heer C.J. Harteveld te Schipluiden

- De heer F.J.M. Stoffels te Made

- De heer J. Lust te Vlissingen

- Mevrouw L.J.M. Rutte-Oldekorte te Haaksbergen

Thorbeckepenning

De Thorbeckepenning wordt uitgereikt aan personen die onbezoldigd en op uitzonderlijke wijze en met grote inzet functies in de partijorganisatie hebben uitgeoefend.

- De heer dr. A.H. Enklaar te Enschede
- Mevrouw A. Bakker te Westervoort
- Mevrouw K. Kruihof-Nipperus te Groningen

1.4 Algemeen secretariaat/Thorbeckehuis

Op Donderdag 24 januari bestond de VVD 65 jaar! Dit is op de dag zelf bescheiden gevierd in het Museum voor Communicatie te Den Haag met verschillende workshops. Tijdens het congres is hier meer aandacht aan gegeven o.a. door het inrichten van een archief en een film over de geschiedenis van de partij.

Het jaar 2013 stond voor het AS verder in het teken van het voorbereiden van de gemeenteraads- en Europese verkiezing in 2014. Er is een Europees verkiezingsprogramma en een Europese kandidatenlijst vastgesteld. Verenigingszaken heeft ervoor gezorgd dat de verkiezingsprogramma commissie werd ondersteund, de amendementen besproken zijn tijdens het congres en dat de Ledenraadpleging goed verliep. Voor de gemeenteraadsverkiezingen zijn bijna 400 afdelingen ondersteund in het proces van de kandidaatstellingsprocedure en het inleveren van de kandidatenlijst bij de gemeente.

In de Thorbeckezaal is wederom een 'warroom' ingericht van waaruit de campagnes op professionele wijze worden voorbereid. Voor de herindelingsverkiezingen in november zijn ook de campagnes vanuit het AS ondersteund. De Haya van Somerenstichting heeft in 2013 voor het eerst een speciale training voor kandidaat-raadsleden opgezet; de Colleetour. Dit als onderdeel van de "Lat ligt hoger". De bijeenkomst was een groot succes met in totaal 1200 deelnemers. Hier is door de kamercentrales een vervolg aan gegeven met de Colleetour Clinic.

Het AS heeft ook de nieuw ingesteld commissie integriteit ondersteund. In het tweede kwartaal is hard gewerkt aan een pakket maatregelen die het integriteitsbewustzijn in de partij moeten vergroten. Met dit pakket aan maatregelen wordt meer aandacht gevraagd voor het thema integriteit binnen de VVD. Uitgangspunt is dat de VVD alles doet wat mogelijk en realistisch is om het integriteitsbewustzijn te vergroten en de grenzen van de integriteit te bewaken.

Naast alle dagelijkse werkzaamheden is het Algemeen Secretariaat bezig met een professionaliseringslag. Dit komt tot uiting in een aantal projecten. Ten eerste het implementeren van een nieuw CRM-systeem (Microsoft Dynamics). Hiermee willen we het Algemeen Secretariaat efficiënter en doeltreffender maken op het gebied van ICT. We richten ons met name op de modules Ledenadministratie, Algemeen CRM, MijnVVD en Financieel. De implementatie heeft voor wat onrust gezorgd, maar gaat de goede kant op. Processen en projecten worden meer gestroomlijnd waardoor de interne kosten dalen. Ten tweede is er een softwarepakket aangeschaft om de werkwijze van de Permanente Scoutingscommissie (PSC) meer te automatiseren. Het doel is om vacatures en talent (potentieel van VVD-leden) beter op elkaar af te stemmen. Ten derde is geïnvesteerd in nieuwe hardware: laptops, beeldschermen en nieuwe printers. Waarbij het uiteindelijke doel is om meer digitaal te archiveren en minder papier te gebruiken. Tevens hebben de medewerkers van het Algemeen Secretariaat voor het eerst een dag op de hei gezeten, waarbij over het gezamenlijke doel en over efficiënter werken is gesproken. Wegens succes is besloten dit ieder jaar te organiseren.

Op het Algemeen Secretariaat hebben een aantal personeelwisselingen plaatsgevonden. In 2013 is afscheid genomen van Roland Keja, Alexander Revis, Sandra Mulder en Patricia van Schoonhoven. Hans Alberts is begin januari met pensioen gegaan na 36 (!) jaar gewerkt te hebben voor het Algemeen Secretariaat. Van Hans Alberts is gepast afscheid genomen met o.a. een bezoek aan Mark Rutte in het torentje. Nanning Mol is aangesteld als Hoofd Verenigingszaken en Jos Verhoeven als Hoofd Organisatie. Daarnaast versterken Sandra Reynaers en Marije Verplanke het cluster verenigingszaken, is Marcel Krul aangetrokken als controller en is Nelleke van Houwelingen werkzaam bij de Haya van Somerenstichting. Het cluster communicatie is versterkt met Bas Erlings als campagnemanager/ Hoofd communicatie en met Iris van Delden en Sander Troost. Boukje Tjepkema is aangetrokken als office manager. Daarnaast hebben in 2013 veel stagiairs stage gelopen bij het Algemeen Secretariaat van de VVD (Stephanie Klementsichitsch, Marije Verplanke, Maarten de Crom, Nathalie Felix, Bernice Hiltrop, Simone van Beek, Chris Janssen). Het Algemeen Secretariaat vindt het belangrijk om stageplekken aan te bieden om studenten in contact te brengen met de politiek, maar ook omdat gebleken is dat stagiairs een waardevolle toevoeging zijn voor de organisatie.

1.5 Commissies van onderzoek

In het verslagjaar was er tweemaal een Commissie van Onderzoek actief. Dit betrof de volgende gevallen.

Een Commissie van Onderzoek werd ingesteld na het verzoek van een landelijk lid van de VVD om weer lid te mogen worden van de afdeling/Kamercentrale Amsterdam. Het Hoofdbestuur heeft op advies van de Commissie van Onderzoek dit verzoek geweigerd. Het betrokken lid heeft tegen dit besluit beroep ingesteld.

Tevens werd een Commissie van Onderzoek ingesteld na verzoek van de afdeling Almelo om een persoon uit het lidmaatschap te ontzetten. Deze persoon heeft de VVD-fractie verlaten en heeft vervolgens op eigen titel zitting genomen in de gemeenteraad van Almelo. Het Hoofdbestuur heeft op advies van de Commissie van Onderzoek besloten om deze persoon het landelijk lidmaatschap aan te bieden.

1.6 Commissie van Beroep

De Commissie van Beroep bestond in het verslagjaar uit:

drs. H.L. Zilverentant te Leiderdorp, voorzitter; mevrouw W.J.M. Bregman-Kaaks te Roden, lid; drs. G.A. van Pruissen te Haarlem, lid; mevrouw mr. M.N. Kallen-Morren te Zeist, plaatsvervangend lid; mr. M.A.P. van Haersma Buma te Voorburg, plaatsvervangend lid en M.P. Swart te Deventer, plaatsvervangend lid.

Behandelde zaken

Op 18 juli heeft de Commissie van Beroep uitspraak gedaan in de zaak aangespannen door een persoon woonachtig te Rhenen, tegen een besluit van het Hoofdbestuur om het landelijke lidmaatschap van deze persoon te handhaven. De Commissie van Beroep handhaafde de beslissing waartegen beroep was ingesteld.

Ook is er beroep ingesteld door een persoon woonachtig in Amsterdam, tegen het besluit van het Hoofdbestuur om het landelijk lidmaatschap van deze persoon te handhaven. Op 31 december was er nog geen uitspraak gedaan in deze zaak.

1.7 Ledenraadplegingen

Ledenraadplegingen maken al jaren integraal deel uit van de partijcultuur van de VVD. De aanwijzing van de lijsttrekker en de vaststelling van de kandidatenlijst vindt bij de verkiezing voor de Eerste en Tweede Kamer en het Europees Parlement plaats door een ledenraadpleging. Daarnaast is er de facultatieve mogelijkheid om ook bij de aanwijzing van de lijsttrekker en de vaststelling van de kandidatenlijst voor Waterschappen, Provinciale Staten of Gemeenteraad gebruik te maken van een ledenraadpleging. In 2013 vond er een ledenraadpleging plaats, te weten voor de kandidatenlijst vanaf plaats 2 voor de verkiezingen van het Europees Parlement op 22 mei 2014.

De ledenraadpleging voor de kandidatenlijst vanaf plaats 2 voor de verkiezingen van het Europees Parlement op 22 mei 2014 vond plaats van 2 december tot en met 16 december. Eerder was Hans van Baalen al zonder tegenkandidaat aangewezen als lijsttrekker.

Aan deze ledenraadpleging namen 2763 leden deel. De opkomst was hiermee 8,2%. Stemmen was mogelijk via internet en per telefoon. Van de deelnemende leden gaf 79,3% via internet een voorkeur door en 20,7% deed dat telefonisch. De volledige uitslag werd op internet gepubliceerd. Er vonden geen wijzigingen plaats ten opzichte van de advieslijst van het Hoofdbestuur.

1.8 Afdelingen

De VVD had op 31 december 387 (onder) afdelingen.

In 2013 vonden de volgende mutaties plaats:

- De VVD afdeling Brunssum Onderbanken (R650), Heerlen (R651), Landgraaf (R653) en Nuth (R648) gaan op 18 juni 2013 samen verder als VVD Parkstad en Omstreken (R762).
- De VVD afdeling Schermer (J319), Graft de Rijp (J314) en Alkmaar (J010) gaan op 18 juni 2013 samen verder als de VVD afdeling Alkmaar (J761)

1.9 Commissie Evaluatie Kandidaatstellingsprocedures

In november 2011 heeft het Hoofdbestuur een commissie ingesteld die de werking van de Kandidaatstellingsprocedures evalueert en eventuele voorstellen doet tot verbetering van deze procedures. In 2013 heeft deze commissie haar werkzaamheden voortgezet. Deze commissie wordt voorgezeten door Judith Tielen (algemeen secretaris) en bestaat verder uit Paul van As, Ger Jaarsma, Angelique van Tintelen, Lysbeth van Valkenburg-Lely en Herbert Zilverentant.

1.10 Commissie Integriteit

In april 2013 heeft het Hoofdbestuur een Commissie Integriteit ingesteld als onderdeel van een set maatregelen om het integriteitsbewustzijn binnen de partij te vergroten. Deze commissie zal VVD-leden adviseren over individuele integriteitsdilemma's en kan meldingen van integriteit onderzoeken en het bestuur hierover adviseren.

De Permanente Commissie Integriteit staat onder leiding van Jan-Kees Wiebenga. De overige leden zijn Willibrord van Beek, Clemens Cornielje, Han Moraal en Tila zur Lage.

De Commissie Integriteit is vanaf 20 juni gestart met haar werkzaamheden. De Commissie Integriteit heeft in 2013, 5 maal vergaderd, en wel op de volgende data: 20 juni, 13 augustus, 10 oktober, 2 november, 23 december.

Er zijn in 2013 diverse meldingen binnen gekomen bij de Commissie Integriteit. Deze zijn te categoriseren in de volgende categorieën:

- Meldingen
- Vragen (dilemma's)
- Verzoeken
- Adviseurs

In totaal heeft de Commissie 14 meldingen binnen gekregen van vermeende integriteitsschendingen. In 9 gevallen luidde het oordeel van de Commissie dat de kwestie niet-ontvankelijk was, en zijn klagers waar mogelijk doorverwezen naar de juiste instantie. In 2 gevallen is een schriftelijk onderzoek gestart waarvan de bevindingen geen aanleiding gaven tot het organiseren van een hoorzitting. In 2 gevallen is een schriftelijk onderzoek gestart, en hebben betrokkenen een uitnodiging voor een gesprek ontvangen. Deze hebben echter nooit doorgang gevonden omdat de vermeende integriteitskwestie inmiddels niet meer aan de orde was. In 1 geval is er een onderzoek gestart en hebben er ook hoorzittingen plaatsgevonden, welke uiteindelijk hebben geresulteerd in een advies.

In totaal heeft de Commissie 12 vragen binnen gekregen over concrete integriteitsdilemma's. In 11 gevallen heeft men hierover een advies ontvangen. In 1 geval heeft er een gesprek plaatsgevonden om de vraagstelling helder te krijgen, wat uiteindelijk eveneens heeft geresulteerd in een advies.

Bij het bovenstaande tekent de commissie aan, dat meerdere meldingen en vragen aanleiding hebben gegeven tot omvangrijke werkzaamheden en mede daardoor op verschillende opeenvolgende vergaderingen besproken zijn.

In totaal heeft de Commissie 6 verzoeken binnen gekregen die varieerden van het toesturen van meer informatie over de Commissie en haar werkwijze en de vuistregels, tot medewerking aan een interview. Deze zijn door de Commissie van een inhoudelijke reactie voorzien.

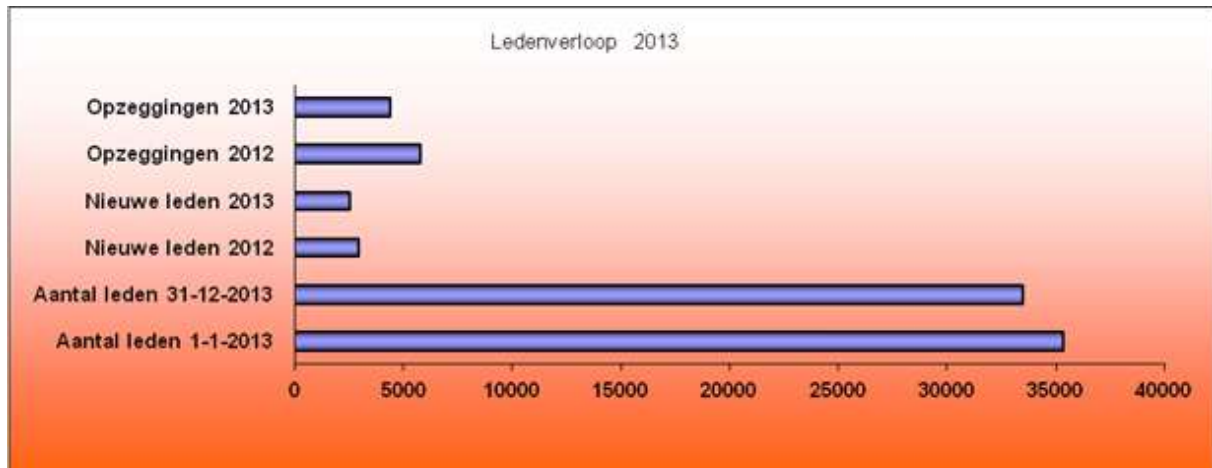
Daarnaast hebben zich een 11 tal personen of instanties tot de Commissie Integriteit gewend die zich als adviseur van de Commissie of het integriteitsbeleid in zijn algemeenheid hebben opgeworpen. Met 6 daarvan hebben gesprekken plaatsgevonden en hun gegevens zijn doorgestuurd naar de Haya zodat zij mogelijk kunnen worden ingezet als trainer of vertrouwenspersoon op het terrein van Integriteit. De overige 5 hebben een schriftelijke afwijzing ontvangen.

De adviezen van de commissie zijn niet (actief) openbaar. Degene aan wie dan wel de instantie waaraan het advies wordt uitgebracht beslist zelf wat daarmee gedaan wordt.

2. LEDENONTWIKKELING

Aantal leden 1 januari 2013:	35.362
Aantal opzeggingen 2013:	4.370
Aantal nieuwe leden 2013:	2.506
Ledenafname per saldo:	1.864
Aantal leden 1 januari 2014:	33.498

In bovenstaande grafiek ziet men de ledenontwikkeling over 2013. Hieruit blijkt dat er in 2013 minder opzeggingen waren dan in 2012. Het aantal nieuwe leden over 2013 ligt lager dan het aantal nieuwe leden in 2012.

3. VVD ARCHIEF 2013

VVD 1948-2013

Bij activiteiten in het kader van 65 jaar VVD is de archivaris behulpzaam geweest bij:

- Een film 65 jaar VVD gemaakt door Stokvis Content, getoond tijdens het congres in Maarssen.
- Met archiefmateriaal was daar tevens een overzichtstentoonstelling georganiseerd: Het VVD Museum met 65 jaar VVD geschiedenis.
- Archiefonderzoek voor het boek "De Liberale Opmars", 65 jaar VVD in de Tweede Kamer.

In april 2013 heeft de VVD een schenking ontvangen: Een originele tekening van oprichter P.J. Oud. Ook deze was te zien tijdens de tentoonstelling.

Archiefbeheer en archiefvorming

Door nauwe samenwerking met het Nationaal Archief, het Documentatiecentrum Nederlandse Politieke Partijen (DNPP) en ook regionale erfgoedinstellingen is het beheer van de VVD archieven en de verdere archiefvorming voortgezet (waar mogelijk digitaal). De digitale mogelijkheden vragen ook om een andere manier van selectie en vernietiging.

Overgedragen aan het DNPP, het Nationaal Archief en aan de Koninklijke Bibliotheek

De VVD heeft aan het DNPP, aan het Nationaal Archief en aan de Koninklijke Bibliotheek archief en drukwerk overgedragen waardoor het materiaal voor iedereen ter inzage toegankelijk is geworden en het conform de Archiefwet wordt bewaard.

Overgedragen aan Nationaal Archief

Een aanvulling op het archief van Haya van Someren. Het betreft een aantal door Haya handgeschreven teksten (toespraken). Het was bekend dat Haya kort en bondig kon formuleren. Deze aanvulling betreft ook door haar handgeschreven notities, gebruikt bij haar toespraken.

VVD collectie!

De bundeling van de periodieke uitgaven van LIBER, P&G, Thorbeckehuis Web en de jaarverslagen vanaf 1948 is compleet gemaakt.

Wat is Televisie? Men moet waken voor overschatting, het is geen elfde muze, het is een middel tot overbrenging, maar van alle communicatiemiddelen wel de meest revolutionerende en meest perfecte. Alle barrières van tijd en ruimte zijn te doorbreken voor het doen mededelingen en het overbrengen van gedachten aan allen, die hiervan kennis willen nemen. In het laatste ligt een beperking, niet ieder wil. Er is een verzet tegen de dreigende geestelijke gelijkachtheid en tegen het feit, dat de uitzendende instanties niet representatief geacht worden. Het is daarom feitelijk niet juist om in dit verband van snobisme te spreken. Dieper relief krijgt dit verzet nog, als men het zien in de tijd.

Tekst in een toespraak van Kamerlid Haya van Someren, portefeuille omroepzaken ca. 1965.

Excuus: Genraad - Vrouw
 Parlement - Politicus niet populair -
 Democratie in het geding - Onbepaald - Democ. vankop
 Massa in beweging als het mis gaat - Dreig.
 Men kiest Vertrouwensmannen → geen garantie
 wel redelijke zekerheid t.g. volwassen

Hoe doet Parlement het?

139/134 Budgetrecht (Begr. wetten) Lustige klachten
 oververtegenwoordiging
 Voorbeeld

Beter: 1) Duidelijke begr.
 2) Progressie
 3) Eerder incluisie afwijgen
 4) Periode v. 2 jaar
 5) Suppletie-r.

126 Initiatief Vondeling
 Goudsmid
 v. Rossum

122 Amendement Redelijk, hulp ambtenaren

105 Enquête

104 Interpellatie

Balans Crisisch
 Schraaf] Waarom?

- 1) Ambten. tal gegroot, specialisten
- 2) Ingevoerkelder - De'baits
- 3) Ombudsman $\frac{59/60}{61/60}$ 260 637
- 4) Kamer niet goed instrumentarium
- 5) Te weinig Full timers - Salarissen
- 6) Loyaliteit - Boeking partij - Waagel

∴ Werkt niet bevredigend T.V. overvolled.
 Optraden naar buiten: T.V. in Kamer
 Parlem. omroep.

Alle andere syst. slechter.
 Te weinig veranderd in 100 jaar.

Handgeschreven notitie kaartje van Haya van Someren, ca. 1969

Aanvulling op de VVD-collectie in de Koninklijke Bibliotheek (KB)

De wekelijkse periodiek VVD Expresse met onder andere nieuws van de VVD-fractie in de Tweede Kamer. De exemplaren VVD Expresse 1985 t/m 1987 en 1997 t/m 2003 waren nog niet aanwezig in de K.B. Op termijn zal de voor de K.B. waardevolle collectie in overleg met de VVD worden gedigitaliseerd. Tevens zijn er exemplaren van de periodiek Thorbeckehuis Nieuws 1993-2001 (toen nog niet digitaal) overgedragen. Dit zijn voorgangers van het huidige Thorbeckeweb.

VVD Expresse 15 februari 1985.

Archief van afdelingen, kamer- en ondercentrales

De archieven van de hieronder genoemde kamercentrales en afdelingen waren tijdelijk opgeslagen in het DNPP in Groningen met de bedoeling deze later te plaatsen in een regionaal depot. Veel archiefinstellingen zien de politieke archieven als een waardevolle aanvulling op hun cultureel erfgoed collectie. Met betreffende regionale archiefdepots is overeenstemming bereikt voor de plaatsing van de VVD archieven. Voorwaarde is dat de archieven in goede, geordende en toegankelijke staat moeten worden aangeleverd. Met de (voormalige) afdelingen Mijdrecht en Zeeland moeten nog nadere afspraken worden gemaakt.

Archief Bestemming

Nb. het betreft het lokale/regionale partijarchief, vanaf ca. 1970 t/m 1990

Kamer- en Ondercentrale Utrecht	Het Utrechts Archief
Afdeling Utrecht <u>v.a. 1948!</u>	Het Utrechts Archief
Kamercentrale Mijdrecht	Regionaal Historisch Centrum Vecht en Venen
Afdeling Mijdrecht	Regionaal Historisch Centrum Vecht en Venen
Kamercentrale Zeeland	Zeeuws Archief
Afdeling Zeeland	Zeeuws Archief

Aanvullingen op het audiovisueel archief

De geluidsband opnamen van de algemene ledenvergaderingen, buitengewone -, de Partijraden, van Flitscongressen en Roadshows tot 2009 zijn opgenomen in het VVD archief bij het DNPP.

Het Instituut voor Beeld & Geluid in Hilversum heeft de videoband "Politiek is niet voor bange mensen, VVD-fractie 1948-2000" opgenomen in haar collectie. Deze band is tevens gedigitaliseerd.

Archiefwerkzaamheden VVD – Fractie

Vanaf juli 2013 is de archivaris in dienst van de VVD-fractie.

Het Archief van de fractie in de periode 1963 t/m 2006 is in 2010 overgedragen aan het Nationaal Archief. Voor het nader toegankelijk en openbaar maken conform de Archiefwet is kennis van de VVD gewenst. Daarnaast is zij bezig met de toekomstige (digitale) archivering en blijft zij voor advies verbonden aan het Algemeen Secretariaat.

Bibliothek der Friedrich-Ebert-Stiftung

De Bibliotheek van de F.E.S. in het Bonn heeft een van s'werelds grootste collecties publicaties van politieke partijen. Ook van de Volkspartij voor Vrijheid en Democratie. Hubert Woltering M.A. van de F.E.S. heeft in september 2013 een aantal Nederlandse politieke partijen bezocht om de continuïteit van de collectievorming bij de Duitse Bibliotheek te bevorderen. Met metadata in de digitale catalogus <http://library.fes.de/opac> (gesamtkatalog) wordt vaak geLinked naar een URL (Uniform Resource Locator) op websites. Wanneer de URL op een website wijzigt wordt de registratie onvolledig. Over verbeteringen is met elkaar gesproken.

EUROPEANA

De portaalsite Europeana.eu geeft toegang tot gedigitaliseerde collecties van Europese culturele en wetenschappelijke instellingen. Sinds het online gaan in 2008 waren er in 2013 ruim 30 miljoen objecten te vinden. Betreffende de VVD is dat vooral beeld- en audiovisueel materiaal (ZZP) dat is ontsloten door het Instituut voor Beeld & Geluid. Het hoofdkantoor van de Stichting Europeana is gehuisd in Den Haag.

4. CONGRESSEN

4.1 Voorjaarscongres, 24 en 25 mei in De Fabrique te Maarssen.

Op vrijdag 24 en zaterdag 25 mei vond het voorjaarscongres plaats in De Fabrique te Den Haag. Het is voor het eerst dat het VVD-congres wordt gecombineerd met het congres van de Bestuurdersvereniging, welke op vrijdag 24 mei plaatsvond.

Het voorjaarscongres stond in het teken van het 65-jarig bestaan van de VVD. Het congres werd op vrijdagavond ingeleid met een plenair programma, onder leiding van Anouk van Eekelen, waar de nieuwe video voor Zendtijd Politieke Partijen in première ging. Verder nam Ard van der Steur ons mee terug de tijd in om de geschiedenis van het liberalisme toe te lichten. Na de toespraak van de minister-president werd er teruggeblikt op het 65-jarige bestaan van onze partij middels een speciaal ontwikkelde film. De avond werd afgesloten met een walk-in diner en een feestelijk programma. Er waren diverse inloopsessies waaronder een politiek café met Ivo Opstelten en Fred Teeven en Upload Cinema. Verder konden de bezoekers een bezoek brengen aan het pop-up museum waar alles te vinden was over de geschiedenis van de partij.

Tijdens het zaterdagochtendprogramma waren er verschillende workshops. Er kon gediscussieerd worden over het pensioenstelsel, energie&duurzaamheid en over de toekomst van de Europese Unie. Daarnaast stonden enkele praktische workshops over actief netwerken in de partij en debatvaardigheden op het programma. Gedurende de Algemene Vergadering zijn onder meer de jaarrekening en het jaarverslag vastgesteld en werden een nieuwe Penningmeester (Ger Jaarsma) en Internationaal Secretaris (Jock Geselschap) benoemd alsmede de Financiële Commissie over het verslagjaar 2013 en leden van de Permanente Scoutingcommissie. Tijdens deze 135^e AV heeft het Hoofdbestuur tevens een voorstel gepresenteerd om leden meer te betrekken bij de totstandkoming van een regeerakkoord. Naast de vaststelling van de contributie voor het jaar 2014 en het kaderstellend advies Europese Verkiezingen, heeft het Hoofdbestuur een presentatie gegeven over integriteit.

Hieronder vindt men de besluitenlijst van de 135^e Algemene Vergadering.

Besluitenlijst 135^e Algemene Vergadering

1. Partijvoorzitter A.H. (Benk) Korthals opent de 135^e Algemene Vergadering op zaterdag 25 mei 2013 om 13:30 uur.
2. Er zijn afmeldingen ontvangen van N. (Neelie) Kroes, M.H. (Melanie) Schultz-van Haegen, F.H.H. (Frans) Weekers, S. (Sander) Dekker en T.M.C. (Ton) Elias.
3. Tot leden van de Stem- en Notulencommissie worden per acclamatie benoemd:
 - P.G. (Paul) van As uit Zoetermeer;
 - L.J. (Laura) Werger uit Gouda;
 - H.E. (Lysbeth) van Valkenburg-Lely uit Driebergen-Rijssenburg.
4. Er wordt dispensatie verleend om het voorjaarscongres van 2014 na 1 juni te organiseren, te weten 13/14 juni.
5. In een Algemene Vergadering van Afgevaardigden wordt het gezamenlijke voorstel van het Hoofdbestuur en de afdeling Venray mbt contributie-afdrachten van landelijk naar afdelingen behandeld. Het voorstel wordt overgenomen door de leden.
De aanpassingen worden verwerkt in het Huishoudelijke Reglement met terugwerkende kracht tot 1 januari 2013.
6. Er vindt een verantwoording plaats van de Tweede Kamerfractie, Eerste Kamerfractie en de fractie in het Europees Parlement.
7. Het jaarverslag 2012 wordt goedgekeurd.
8. Het financieel jaarrapport wordt goedgekeurd.

9. De financiële commissie verleent decharge aan het Hoofdbestuur voor het gevoerde beleid in 2012.
10. De volgende leden worden per acclamatie benoemd tot leden van de financiële commissie:
- G.M.P. (Gerco) Recter te Den Haag;
 - G.H.L. (Gerard) Bakker te Leiden;
 - L.J.V.P. (Leo) Krüger te Rotterdam;
 - J.A. (Jan Arie) van Maarle te Leiderdorp.
11. Het voorstel 'hoogte contributie 2014' wordt goedgekeurd.
12. De volgende leden worden per acclamatie benoemd tot leden van de permanente scoutingscommissie:
- T.H.J. (Tjibbe) Joustra te Wassenaar;
 - I.R. (Ina) Adema te Veghel;
 - R.G.D. (Ralf) Knegtmans te Amstelveen;
 - E.J.M. (Eric) Wetzels te Oosterhout.
13. Het Hoofdbestuur doet een voorstel om de ledenbetrokkenheid bij coalitievorming te vergroten. Op dit voorstel is een motie (1) ingediend door de Kamercentrale Zuid Holland Noord.

Motie 1:

De Algemene Vergadering roept het Hoofdbestuur op 'Het voorstel ledenbetrokkenheid coalitievorming' in te trekken met een voorstel te komen, met de huidige structuur voor discussie en debat (Partijraad en AV) als uitgangspunt, waarinde leden op politiek relevante momenten betrokken kunnen worden bij de coalitievorming.

De motie wordt in stemming gebracht. Voor de motie stemmen 397 leden (57,2%) en tegen de motie stemmen 297 leden (42,8%).

14. Het Kaderstellend Advies voor de Europese verkiezingen in 2014 wordt aangenomen.
15. Het Hoofdbestuur doet een voorstel om het integriteitsbewustzijn binnen de partij te vergroten. Op dit voorstel is een motie (2) ingediend door 10 leden.

Motie 2:

De Algemene Vergadering verzoekt het Hoofdbestuur tot aanpassing van het reglement, waarin dan zal staan: 'VVD-leden die een politiek ambt uitoefenen of zich daarvoor verkiesbaar willen stellen, dienen van onbesproken gedragen boven elke verdenking verheven te zijn. Indien tegen een VVD-lid een serieuze verdenking van een ernstig strafbaar feit bestaat, zal dit lid geschorst worden, niet politiek actief zijn en van deelname aan verkiezingen uitgesloten zijn. Als er na goed overleg met de betrokkene geen vrijwillige terugtrekking plaatsvindt, zal deze als VVD-lid geroyeerd worden. Zolang een VVD-lid een strafblad heeft, zal deze persoon geen politiek ambt meer namens de VVD kunnen uitoefenen.'

De motie wordt in stemming gebracht. Voor de motie stemmen 86 leden (12,4%) en tegen de motie stemmen 605 leden (87,6%).

16. Er is een motie (3) ingediend door de afdeling Parkstad, deze heeft betrekking op krimpregio's.

Motie 3:

De Algemene Vergadering verzoekt de Tweede Kamerfractie:

Om zich, in samenwerking met de regionale VVD politici, in te spannen voor uitwerking van een strategische agenda voor krimpregio's; met als onderwerpen: economische structuurversterking, verbetering van de leefbaarheid, woningmarkt, onderwijs en grensoverschrijdende samenwerking.

De motie wordt niet in stemming gebracht.

17. Er is een motie (4) ingediend door de afdeling Parkstad, deze heeft betrekking op woningcorporaties.

Motie 4:

De Algemene Vergadering verzoekt de Tweede Kamerfractie:

Om medewerking te verlenen aan het in stand houden van de investeringskracht van woningcorporaties met het oog op verbetering c.q. in stand houden van de kwaliteit van leefbaarheid, herstructurering en investering in het woningbouwprogramma.

De motie wordt in stemming gebracht. Voor de motie stemmen 102 leden (20,9%) en tegen de motie stemmen 386 leden (79,1%).

18. Er is een motie (5) ingediend door 15 leden, deze heeft betrekking op de vrije sociale woningen.

Motie 5:

De Algemene Vergadering spreekt uit dat:

De bouw van 'vrij sociale woningen' kan worden gestimuleerd door aanbieders bij nieuwbouw te ondersteunen bij het oprichten van een gezamenlijk fonds dat leningen garandeert en daardoor gunstiger rentetarieven kent; door bij nieuwbouw bouwgrond voor dit type woning goedkoper aan te bieden; en door bij de vernieuwing van het puntenstelsel meer ruimte en kansen te creëren voor de middeninkomens door aandacht voor de vrij sociale woning.

De motie wordt in stemming gebracht. Voor de motie stemmen 27 leden (5,5%) en tegen de motie stemmen 461 leden (94,5%).

19. Er is een motie (6) ingediend door 19 leden, deze heeft betrekking op de 16% duurzame energie.

Motie 6:

De Algemene Vergadering spreekt uit dat:

De VVD volledige steun geeft aan het kabinetsbeleid terzake het aandeel van ten minste 16% duurzame energie opwekking

in 2020.

De motie wordt ingetrokken.

20. Er is een motie (7) ingediend door 13 leden, deze heeft betrekking op de rekenrente pensioenen.

Motie 7:

De Algemene Vergadering spreekt uit dat:

Bij het berekenen van pensioenverplichtingen een rekenrente dient te worden gebruikt die aanzet tot verstandig risicomanagement en die niet leidt tot verstoring in de markt voor risicoafdekking. De rekenrente moet zo conservatief mogelijk berekend worden op basis van een door de markt bepaalde rentevoet. Het opportunistisch aanpassen van deze rente door de pensioensector zelf moet worden voorkomen.

De motie wordt in stemming gebracht. Voor de motie stemmen 165 leden (36,6%) en tegen de motie stemmen 286 leden (63,4%).

21. Er is een motie (8) ingediend door 13 leden, deze heeft betrekking op tijdelijke contracten.

Motie 8:

De Algemene Vergadering spreekt uit dat:

De VVD zich tijdens de uitwerking van het Sociaal Akkoord tegen de verandering van de 3x3x3-regel zal keren. Verandering van de contractsvorm op de arbeidsmarkt dient de werkgelegenheid en baan zekerheid te vergroten, niet te verkleinen. Het sneller verplicht moeten wisselen van banen zorgt voor frictiewerkloosheid, onzekerheid en verlies van talent en ervaring. Een aanpassing kan pas plaatsvinden wanneer de doorstroom van een tijdelijke contract naar een vast contract in de meerderheid van de gevallen een reële en betaalbare optie is.

De motie wordt in stemming gebracht. Voor de motie stemmen 320 leden (69,9%) en tegen de motie stemmen 138 leden (30,1%).

22. M. (Marianne) Schuurmans-Wijdeven wordt herbenoemd als lid van het Hoofdbestuur.
23. G. (Ger) Jaarsma wordt benoemd tot penningmeester in het Hoofdbestuur.
24. J.H. (Jock) Geselschap wordt benoemd tot Internationaal secretaris in het Hoofdbestuur.
25. Partijvoorzitter A.H. (Benk) Korthals sluit de vergadering om 17.15 uur.

Alle agendastukken zijn tenminste een jaar na te lezen via www.wd.nl.

Aldus vastgesteld door de Stem- en Notulencommissie.

4.2 Najaarscongres, 23 november in 1931 Congrescentrum Brabanthallen te 's-Hertogenbosch.

Op zaterdag 23 november vond in 1931 Congrescentrum Brabanthallen te 's-Hertogenbosch het eendaagse congres van de VVD plaats. Dit congres stond met name in het teken van de Europese Verkiezingen van 2014. Op zaterdagochtend vonden een aantal parallelsessies plaats in het kader van het Europees verkiezingsprogramma alsmede workshops over onderhandelen en campagnevoeren.

Tijdens de 136^e AV werd het Europees verkiezingsprogramma vastgesteld en de kandidaten voor het Europees Parlement gepresenteerd. Verder werden het jaarplan en de begroting 2014 vastgesteld. Na toespraken van lijsttrekker voor het EP, Hans van Baalen, en minister-president Mark Rutte werd vooruitgeblikt op de gemeenteraadsverkiezingen 2014.

Hieronder vindt men de besluitenlijst van de 136^e Algemene Vergadering.

Besluitenlijst 136e Algemene Vergadering

1. Partijvoorzitter A.H. (Benk) Korthals opent de 136e Algemene Ledenvergadering op zaterdag 23 november 2013 om 13.00 uur.
2. Er zijn afmeldingen ontvangen van W.H. (Helmi) Huijbregts-Schiedon, A.W. (Anne-Wil) Duthler, R.J. (Remco) Dijkstra, F. (Frits) Korthals Altes, E.G. (Erica) Terpstra, M.H. (Melanie) Schultz van Haegen-Maas Geesteranus en nog enkele bewindspersonen.
3. De advieslijst van kandidaten voor de Europese verkiezingen 2014 is ongewijzigd vastgesteld in de Advieslijstvergadering van Afgevaardigden.
4. De begroting voor 2014 wordt goedgekeurd.

5. Het Kaderstellend advies voor de Eerste Kamer verkiezingen 2015 wordt vastgesteld. Hierbij wordt nog extra opgemerkt dat de sluitingstermijn voor het kandideren van kandidaten met een maand wordt vervoegd naar 30 mei.
6. Er vindt een verantwoording plaats van de Tweede Kamerfractie, Eerste Kamerfractie en de fractie in het Europees Parlement.
7. Het Jaarplan voor 2014 wordt goedgekeurd.
8. Tot leden van de stem- en notulencommissie worden per acclamatie benoemd:
 - L. (Leon) Mol uit 's-Heerenhoek;
 - V.M. (Vannessa) Storm Van 's Gravesande-Penn;
 - A.P. (Aart) Bos uit Middelburg.
9. Na de deelsessies waarin de amendementen op het Europees verkiezingsprogramma zijn besproken, zijn er nog vier amendementen over die plenair behandeld worden.
10. Amendement 93, ingediend door Kamercentrale Zuid Holland Noord en afdeling Almere, wordt gewijzigd vastgesteld.
11. Amendement 97, ingediend door Kamercentrale Zuid Holland Noord en afdeling Almere, wordt in stemming gebracht. Het amendement wordt met 421 tegenover 129 stemmen verworpen.
12. Amendement 98, ingediend door Kamercentrale Zuid Holland Noord en afdeling Almere, wordt gewijzigd vastgesteld.
13. Amendement 141, ingediend door Kamercentrale Zuid Holland Noord, wordt ter vergadering ingetrokken.
14. Het Europees verkiezingsprogramma is vastgesteld.
15. Benk Korthals sluit de vergadering om 14.15 uur.

Alle agendastukken zijn tenminste een jaar na te lezen via www.wd.nl.

Aldus vastgesteld door de Stem- en Notulencommissie.

5. INHOUDELIJKE VERDIEPING

5.1 Partijraden

De Partijraad geeft adviezen aan de Algemene Vergadering, het Hoofdbestuur, de fracties in de Eerste en Tweede Kamer der Staten-Generaal en de VVD-leden in het Europees Parlement. De samenstelling van de Partijraad wordt geregeld in het Huishoudelijk Reglement. De besturen van de Kamercentrales dragen kandidaten voor die door de ledenvergaderingen van de Kamercentrales worden benoemd. Naast deze stemgerechtigde leden zijn er enkele categorieën van advies, waaronder de ereleden, de VVD-leden in de Tweede en Eerste Kamer en het Europees Parlement en de voorzitters van de partijcommissies.

De Partijraden worden voorbereid door het Presidium. Dit Presidium bestaat uit vier leden vanuit de Partijraad aangevuld met een lid vanuit het Hoofdbestuur en een lid vanuit de Tweede Kamerfractie. In 2013 bestond het Presidium uit de volgende leden:

- Martijn van Gruijthuisen;
- Max Kerremans;
- Jan-Meinte Postma;
- Margreet van Wijk;
- Robert Reibestein (HB-lid);
- Mark Harbers (Tweede Kamerlid);
- Nanning Mol (Algemeen Secretariaat).

In 2013 vonden er vier bijeenkomsten van de Partijraad plaats:

1. Partijraad ‘Onderwijs: De derde dimensie’, 16 maart 2013, Nyenrode Universiteit in Breukelen.

Op zaterdag 16 maart vond op het terrein van Nyenrode de Partijraad over onderwijs plaats. De discussie was gebaseerd op het onlangs verschenen geschrift van de Teldersstichting. De voorzitter van de schrijfgroep van dit rapport, Jan Anthonie Bruijn, was ook aanwezig om zijn mening te geven over dit onderwerp, evenals de Staatsecretaris van onderwijs, cultuur en wetenschap Sander Dekker.

2. Partijraad ‘Energie: Energievoorziening, strategische keuzes op weg naar duurzaamheid’, 15 juni 2013, Kasteel de Schaffelaar in Barneveld

De Partijraad in Barneveld stond in het teken van energie; welke keuzes moet de VVD maken om in de toekomst de gewenste energiedoelstellingen te behalen? Dick Benschop en Jan Paul van Soest waren aanwezig om hun kennis met de Partijraadsleden te delen en Minister van economische zaken Henk Kamp gaf na afloop een terugblik op de discussie.

3. Partijraad ‘Miljoenennota’, 28 september 2013, Carlton President Hotel in Maarsse

De Partijraad van eind september staat traditiegetrouw in het teken van de Miljoenennota. Door middel van rondetafelgesprekken konden de Partijraadsleden en de Kamerleden met elkaar in debat over de begroting. Ook was Paul Schnabel, Hoogleraar van de Universiteit van Utrecht, aanwezig. Hij deelde met de aanwezigen zijn toekomstvisie op Nederland.

4. Partijraad 'Landbouw: De toekomst van de agrarische sector', 7 december 2013, Universiteit van Wageningen

Tijdens deze Partijraad spraken de Partijraadsleden over de toekomst van de agrarische sector in Nederland. Ook Siem Jan Schenk, voorzitter van LTO Noord, was aanwezig om zijn visie op deze toekomst te geven.

5.2 De werkgroep Inhoudelijke Verdieping

De werkgroep Inhoudelijke Verdieping is in 2013 door het Hoofdbestuur opgericht. Het Hoofdbestuur heeft de werkgroep de opdracht gegeven om te inventariseren en in kaart te brengen welke onderwerpen verder uitgewerkt moeten worden voor de volgende verkiezingen.

Om deze opdracht te vervullen, probeert de werkgroep zoveel mogelijk bijeenkomsten en afspraken te plannen met verschillende personen en groeperingen binnen de partij. Zo hebben er in 2013 gesprekken plaatsgevonden met verschillende VVD-bestuurders en is er een bijeenkomst geweest met de voorzitters van de Partijcommissies en de voorzitter van het Presidium van de Partijraad.

In december heeft de werkgroep, in samenwerking met de Partijcommissies Onderwijs en Wetenschap, Defensie en Veiligheid en Justitie, een expertsessie georganiseerd met als thema: 'Onderwijs als fundament van nationale veiligheid'.

In 2013 bestond de werkgroep uit de volgende leden:

- Koen Petersen (voorzitter werkgroep);
- Ronald Prins;
- Dennis Wiersma;
- Fleur de Beaufort (Teldersstichting);
- Willem Bröcker (Eerste Kamer);
- Wieneke Buurman (HB-lid);
- Mark Harbers (Tweede Kamer);
- Nanning Mol (Algemeen Secretariaat);
- Robert Reibestein (HB-lid);
- Lennart Salemink (Beleidsmedewerker Tweede Kamer).

5.3 Partijcommissies

De partijcommissies bestaan uit netwerken van VVD-leden die zich per deelgebied bezighouden met het adviseren van gekozen VVD-politici, zowel op landelijk als lokaal niveau. Ook houden zij zich bezig met het organiseren van werkbezoeken en netwerkbijeenkomsten. Zij weten de aanwezige kennis en expertise van leden op een efficiënte en proactieve wijze voor de partij beschikbaar te maken. Daarbij maken ze gebruik van de beschikbare netwerken zowel binnen als buiten de partij.

In 2013 kende de VVD de volgende partijcommissies:

- Belastingen;
- Binnenlandse zaken en Koninkrijksrelaties;
- Buitenlandse zaken en Ontwikkelingssamenwerking;
- Cultuur en Media;
- Defensie;
- Economische zaken en Innovatie;
- Europese zaken;
- Financiën;
- Infrastructuur Ruimte en Milieu;
- Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit;

- Onderwijs en Wetenschap;
- Pensioenen;
- Sociale zaken
- Sport;
- Veiligheid en Justitie;
- Volksgezondheid, welzijn en jeugd;
- Wonen.

6. NETWERKEN

6.1 Liberaal Publiek

Liberaal Publiek is het ambtenarennetwerk van de VVD. Het hoofddoel van dit netwerk is om de relatie van de ambtenaren met de VVD te versterken. Daarnaast houden zij zich onder andere bezig met:

- inzicht krijgen en beschikbaar hebben van expertise van ambtenaren ten behoeve van de VVD;
- stimuleren van ideeënuitswisseling en onderlinge contacten tussen ambtenaren;
- benutten voor recruiting van VVD'ers op stake-holdersposities binnen het publieke domein.

Het netwerk heeft in 2013 verschillende bijeenkomsten georganiseerd met externe sprekers, waaronder een bijeenkomst over integriteit. Ook heeft het netwerk een eigen LinkedIn-pagina en verstuurt het netwerk regelmatig een nieuwsbrief naar de geïnteresseerden.

6.2 Lef moet lonen

Lef moet lonen is een platform dat beoogt de dialoog tussen ondernemers en ondernemende mensen enerzijds, en de Tweede Kamerfractie van de VVD anderzijds te bevorderen. Daarnaast houdt het netwerk zich bezig met het verzamelen van innovaties van ondernemers vanuit de gedachte dat het ondernemers zijn, die dit land verder ontwikkelen en verbeteren.

Het netwerk heeft een actieve website, www.lefmoetlonen.nl. Ook heeft het netwerk een eigen LinkedIn-groep en een twitter-account (@lefmoetlonen).

6.3 Seniorennetwerk

Het seniorennetwerk van de VVD is opgebouwd uit lokale en regionale seniorennetwerken. Deze organiseren lokaal of regionaal bijeenkomsten over thema's die voor senioren belangrijk zijn.

Het seniorennetwerk wordt landelijk aangestuurd door een stuurgroep. Deze stuurgroep organiseert ook elk jaar het Seniorennetwerk-congres. In 2012 vond dit congres plaats op vrijdag 12 september. Onder andere Barbara Visser, Betty de Boer, Bas van 't Wout en Cora van Nieuwenhuizen-Wijbenga waren aanwezig om met de deelnemers in gesprek te gaan over onderwerpen die voor senioren belangrijk zijn.

Ook houdt het netwerk zich bezig met:

- aandacht vragen voor en toetsen van politieke beleidsvelden als het gaat om zaken die voor senioren van belang zijn;
- inzetten van talenten van VVD-senioren in en buiten de partij;
- Klankbord en podium voor kennis en kunde ten behoeve van de partij.

6.4 Liberaal Vrouwen Netwerk

Het Liberaal Vrouwen Netwerk heeft de volgende doelen:

- Het bevorderen van de politieke bewustwording van vrouwen;
- Het vergroten van de participatie van liberale vrouwen in bestuurlijke, politieke en maatschappelijke functies. In de praktijk betekent dit: Meer (gekwalficeerde) vrouwen op politieke en maatschappelijke relevante posities ter versterking van het liberale gedachtegoed;
- Een toegankelijk netwerk opbouwen waaraan meerdere netwerken of contactpersonen gekoppeld worden;

- De vertegenwoordiging van en beïnvloeding door liberale vrouwen in vrouwenorganisaties, zowel nationaal als internationaal.

Ook heeft het Liberaal vrouwen netwerk een aantal doelstellingen:

- De versterking van de positie van de vrouwen;
- Vrouwen activeren voor politieke en/of andere functies;
- Een stimulerend en inspirerend netwerk zijn;
- Vrouwelijke kiezers aanspreken.

Om deze doelstellingen te bereiken heeft het Liberaal vrouwen netwerk in 2013 onder andere een seminar georganiseerd. Hierbij waren onder andere Mark Rutte en Hans van Baalen aanwezig om alle enthousiaste vrouwen toe te spreken.

6.5 VVD Young Professional

VVD Young Professional richt zich op jonge ambitieuze mensen die werken aan hun carrière en geïnteresseerd zijn in liberale politiek. Het is een netwerk voor Young professionals van de VVD én daarbuiten.

Het netwerk is het verbindende element tussen de Young professionals van de VVD enerzijds en VVD-stemmers anderzijds. Op deze manier probeert het netwerk deze belangrijke groep mensen te verbinden aan de VVD, om samen aan een liberaler Nederland te kunnen werken.

In 2013 heeft het netwerk weer verschillende activiteiten georganiseerd, waaronder een zomerborrel met Tweede Kamerlid Mark Verheijen.

6.6 Liberaal Maatschappelijk Middenveld

Het Liberaal netwerk Maatschappelijk Middenveld beoogt liberale professionals en bestuurders in het Maatschappelijk Middenveld met elkaar in contact te brengen, met als doelen:

- netwerkvergroting/ delen van contacten
- kennisuitwisseling
- inzicht in vacatures
- stimuleren en adviseren van liberale kandidaten bij sollicitaties in het maatschappelijk middenveld
- liberale verkleuring van mensen en beleid binnen het Nederlandse maatschappelijk middenveld tot stand brengen.
- geregelde PR binnen de partij om liberalen in het maatschappelijk middenveld te alerteren en tot deelname uit te nodigen (via Thorbeckeweb, Liber, deelname aan congressen/alv's etc)
- op lokaal (kc's en afdelingen) en op landelijk niveau (LiMM) actieve contacten onderhouden met VVD bewindslieden, om op tijd te anticiperen op vacatures

Het maatschappelijk middenveld is breed: het hele gebied tussen markt en overheid valt hieronder.

Het LiMM bestaat sinds mei 2013. In een half jaar hebben zich al meer dan 100 leden aangemeld.

Dit betreft niet alleen bestuurders uit het maatschappelijk middenveld, maar ook young professionals en geïnteresseerden. Criterium om lid te mogen worden is tweeledig: je bent liberaal (VVD lid zijn is geen vereiste maar uiteraard wel gewenst) en je moet betrokkenheid hebben bij het maatschappelijk middenveld.

De eerste bijeenkomst van het netwerk vond plaats op 23 september in de fractiekamer van de VVD in de Tweede Kamer. Minister Stef Blok was bij deze bijeenkomst aanwezig om alle liberale Maatschappelijke Middenvelders toe te spreken. Ook heeft het netwerk een workshop georganiseerd tijdens het congres van de VVD-Bestuurdersvereniging.

7. VOORLICHTING EN COMMUNICATIE

7.1 Herindelingsverkiezingen

Op woensdag 13 november vonden in Leeuwarden, Heerenveen, Friese Meren en Alphen herindelingsverkiezingen plaats. Het landelijk campagne team ondersteunde de lokale campagnes onder anderen bij het maken van drukwerk, media-inkoop en de online communicatie. Daarnaast werd op 9 november een campagedag georganiseerd, waarbij bewindspersonen en Kamerleden met de lokale campagneteams de straat op gingen.

De uitslagen waren als volgt:

	VVD	PvdA	CDA	D66	Lokaal
Alphen	12,4% (-9,2)	10,3%	17,6%	10,1%	14,7%
Leeuwarden	10,1% (-2,4)	29,3%	13,3%	11,6%	9,9% & 6,2%
Heerenveen	13,2% (-2,6)	27,3%	13,7%	10,3%	13,7% & 10,1%
Friese Meren	11,3% (-3,4)	12,4%	23,3%	6,7%	28,5%

7.2 Landelijke PR-commissie (LPC)

Elk Kamercentraalbestuur heeft een lid dat verantwoordelijk is voor de portefeuille PR-activiteiten en permanente campagne. Deze PR-vertegenwoordigers hebben zitting in de Landelijke PR-Commissie (LPC).

Voorzitter van de commissie is hoofdbestuurslid Communicatie en Campagne Wieneke Buurman. In de commissie zitten ook een voorlichter van de partij en vertegenwoordigers van het Algemeen Secretariaat. De LPC komt doorgaans vier à vijf keer per jaar bijeen. In 2013 kwam de LPC vier keer bijeen.

7.3 Liber

De ledenbladen Liber en P&G zijn in 2013 acht keer verschenen. Er is succesvol ingehaakt op actuele thema's, zoals de decentralisaties en de verkiezingen. Er is ook een voorstel tot verbetering van de bladen gemaakt, dat opgenomen is in het Interne Communicatieplan. In 2014 wordt hier meer over bekend.

Er zijn in 2013 ook weer een aantal lokale edities van de Liber verschenen, die onder auspiciën van de Kamercentrales worden gemaakt. Zo verschenen er uitgaven van De Vrije Zuid-Hollander, Noord-Holland Liberaal, Limburg Liberaal en de Liberale Brabander. Ook in 2014 wordt dit voortgezet.

7.4 Website

Begin 2013 werd de campagnewebsite van de Tweede Kamerverkiezingen van 2012 doorontwikkeld tot het nieuwe digitale hoofdkwartier van de VVD. Voor de VVD Bestuurdersvereniging, VVD Opleiding & Talentmanagement en VVD Internationaal werd een afgeleide zelfstandige website opgezet.

VVD.nl werd door ruim 260.000 unieke bezoekers bezocht, met een gemiddelde bezoekduur van bijna drie minuten. Het onderdeel Standpunten was, na het nieuwsoverzicht op de homepage, net als in voorgaande jaren met afstand het meestbezochte onderdeel.

De Facebook en Twitter kanalen bleven in aantallen volgers en bereik redelijk stabiel.

7.5 Lokale websites

De standaard lokale websites kregen in het najaar van 2013 de eerste grote update sinds de invoering van de nieuwe huisstijl in 2008. Qua 'look and feel' werden de websites meer in overstemming gebracht met de nieuwe landelijke website. Inmiddels maken ruim 270 afdelingen van de standaard lokale website gebruik.

7.6 Thorbeckeweb

De digitale nieuwsbrief Thorbeckeweb wordt buiten recessen wekelijks op vrijdag verstuurd naar ruim 18.000 abonnees. In 2013 verschenen er 35 reguliere Thorbeckewebs. Daarnaast waren er zes extra edities, naar aanleiding van respectievelijk het zorgakkoord, het woonakkoord, Prinsjesdag en de Miljoenennota en de ledenraadpleging voor de kandidaten voor het Europees Parlement. Ook in 2013 is de vormgeving en inhoud doorontwikkeld.

7.7 Campagnenieuwsbrief

De campagnenieuwsbrief is het vaste communicatiemiddel tussen het landelijke campagneteam en de lokale campagneteams. In mei verscheen de eerste nieuwsbrief in het kader van de gemeenteraadsverkiezingen van 19 maart 2014. De nieuwsbrief verscheen in 2013 daarna nog zes keer.

8. TALENTMANAGEMENT

8.1 Algemeen

De ambitie van de VVD is om de grootste politieke partij van Nederland te zijn en te blijven groeien. De VVD besteedt daarom veel aandacht aan opleiding/training en talentmanagement. Voor de toekomst, en in het bijzonder ter voorbereiding voor verkiezingen is het van belang om bestuurlijk en politiek talent tijdig te scouten, trainen, ondersteunen en op de juiste plaats te laten landen. Het afgelopen jaar heeft voor VVD Talentmanagement voornamelijk in het teken gestaan van kandidaatstelling Europees Parlement, talentontwikkeling en voordrachten voor functies en posities binnen en buiten de partij.

Het enthousiasme van leden om zich in te zetten voor de partij blijft groot. In 2013 hebben veel gesprekken plaatsgevonden, zowel door de Permanente Scoutingscommissie (PSC) als Pieter Litjens (burgemeesterslobbyist Tweede Kamer).

8.2 Het scouten van talent

Het scouten (en ontwikkelen) van talent, en het bij elkaar brengen van vraag en aanbod, is onverminderd doorgegaan zodat de VVD kan blijven buigen op kwalitatief goede kandidaten voor de verschillende gremia.

Regionale scoutingscommissies

Vele Kamercentrales hebben, of werken aan de oprichting van, een Regionale Scoutingscommissie (RSC). In oktober zijn op uitnodiging van VVD Talentmanagement alle RSC genodigd om over dit onderwerp nader van gedachten te wisselen. Tien afgevaardigden kwamen in De Bilt bijeen om blauwdrukken, 'best practices' etc. met elkaar te delen.

Bijeenkomsten landelijke Permanente Scoutingscommissie (PSC)

De PSC spreekt gewoonlijk eenmaal per maand kandidaten. Deze gesprekken vinden hoofdzakelijk plaats in Amsterdam. In 2013 hebben in totaal 12 PSC-bijeenkomsten plaatsgevonden; 10 regulier en 2 bijeenkomsten in het teken van kandidaatstelling Verkiezingen Europees Parlement. In totaal is met 83 personen gesproken.

Naast de maandelijks gesprekken worden ook personen met een groot maatschappelijk CV actief genodigd voor een 'kennismakingsgesprek'. Talenten met meerdere ambities (relevant voor zowel PSC als de burgemeesterslobbyist) krijgen een gecombineerd gesprek met beiden aangeboden. In 2013 hebben 9 van dergelijke gesprekken plaatsgevonden.

Commissieleden PSC 2013

In 2013 is de PSC versterkt met een aantal leden en heeft één lid de commissie verlaten. Hieronder staat vermeld wie in 2013 (of een deel) zitting had in de commissie:

Paul Luijten (voorzitter)
Ina Adema (sinds juni 2013)
Hans van den Broek
Ineke Dezentjé Hamming-Bluemink (teruggetrokken)
Paulien Geerdink
Tjibbe Joustra (sinds juni 2013)
Ralf Knegtman (sinds juni 2013)
Liesbeth Tuijnman
Eric Wetzels (sinds juni 2013)
Ludo Wijngaarden

8.3 Het ontwikkelen van talent

VVD-Talentmanagement en de Haya van Somerenstichting werken nauw samen. De samenwerking komt tot uiting bij de voordrachten en selectie van kandidaten voor landelijke trainingsprogramma's (Kadertraining en Topkadertraining) en bij het vaststellen van beoordelingen en ontwikkeladviezen. Talenten die opvallen in de programma's van 'De Haya' worden op hun beurt doorgeleid naar de PSC. Hiermee is de wisselwerking tussen talentmanagement en 'De Haya' optimaal.

Liberale Loopbanen

In 2013 is tweemaal de tweedaagse workshop Liberale Loopbanen georganiseerd (juni en november). Deze workshop is bedoeld voor leden met ruime politiek-bestuurlijke ervaring die een nieuwe stap in hun carrière onderzoeken. Totaal hebben 49 deelnemers deelgenomen.

Liberale Loopbanen wordt verzorgd door het team bestaande uit: Mark Harbers (Tweede Kamer), Frans Gosses (voormalig lid PSC), Bruno Bruins (voormalig staatssecretaris) en Hans van den Broek (lid PSC). In november was het originele team geheel volledig met de aanwezigheid van premier Mark Rutte.

8.4 De match tussen vraag en aanbod

VVD Talentmanagement is gericht op een optimale inzet van kennis en kunde in en voor de partij. De VVD streeft er verder naar om het liberale geluid in het maatschappelijke middenveld (hogescholen, ziekenhuizen, woningbouwcoöperaties etc.) binnen de overheid en lokaal bestuur te vergroten. Ook in 2013 is hieraan veel aandacht besteed. De PSC heeft met name een coördinerende rol bij de invulling van voor de VVD relevante vacatures bij rijksoverheid en maatschappelijk middenveld.

Database

In het derde kwartaal is een begin gemaakt met de inrichting van een database om talent (en de ontwikkeling ervan) beter in beeld te krijgen/houden. De database heeft een link met de ledenadministratie (NAW-gegevens) van de VVD en kan kandidaten koppelen aan vacatures. Hierin worden de verslagen van zowel de PSC als de burgemeesterslobbyist bewaard, en wordt tevens de poule van wethouderskandidaten bijgehouden.

9. OPLEIDING EN TRAINING

9.1 Speerpunten van het beleid

In 2013 heeft de Haya van Somerenstichting de basisfundamenten die horen het verzorgen van opleidingen en trainingen verder geprofessionaliseerd. De focus lag hierbij op het vernieuwen van het huidige trainingsmateriaal, het organiseren van bijeenkomsten om de kwaliteit van de trainers hoog te houden en het opnieuw bekijken van de processen rondom het regulier aanbod van trainingen.

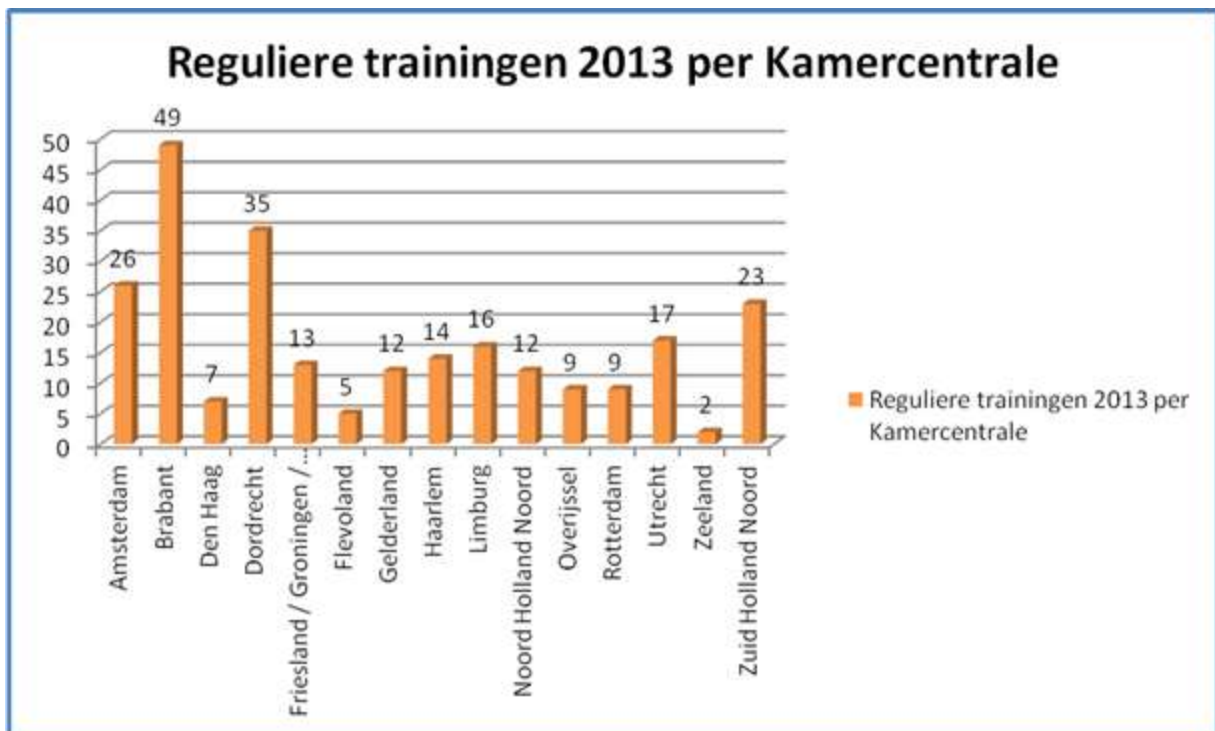
9.2 Processen (regulier) aanbod

In 2013 zijn alle processen rondom het regulier aanbod opnieuw bekeken en vastgelegd. Er is een start gemaakt met het onderzoeken naar de mogelijkheden om een deel van de werkzaamheden te automatiseren via het nieuwe ledenadministratiesysteem CRM. Een eerste stap is gezet door hard copy evaluatieformulieren te vervangen door Survey Monkey, een online enquêtesysteem.

Statistieken trainingen

Het opleiden van (potentiële) bestuurders en volksvertegenwoordigers blijft een belangrijke basis voor alle opleiding- en trainingsactiviteiten. In 2013 zijn in totaal 249 trainingen georganiseerd, tegen 185 in 2012.

In het volgend overzicht worden het aantal reguliere trainingen per Kamercentrale (KC) vermeld die zijn georganiseerd in 2013 met ondersteuning van de Haya van Somerenstichting.

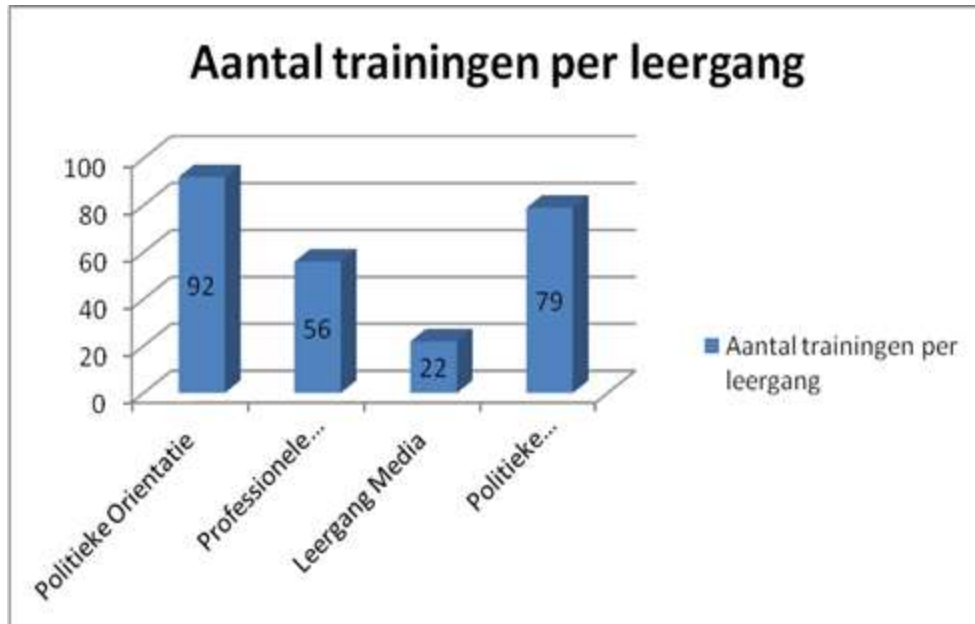
De grootste 'trainingsorganisator' van het afgelopen jaar is de KC Brabant met 49 trainingen. Wel dient rekening gehouden te worden met het feit dat niet alleen de KC maar ook de afdelingsbesturen aanvragen verzorgen.

De leergangen

De trainingen uit de leergangen Politieke Oriëntatie en Politieke Vertegenwoordiging werden veelvuldig aangevraagd.

De top 3 van meest aangevraagde trainingen ziet er als volgt uit:

- 1: Training 'Gemeenteraad' is in totaal 34 keer aangevraagd.
- 2: Training 'Liberalisme in de Nederlandse Praktijk' is in totaal 29 keer aangevraagd.
- 3: Training 'Liberalistische Kernwaarden' is in totaal 21 keer aangevraagd.

9.3 Vernieuwen materiaal

Het trainingsmateriaal van enkele leergangen is vernieuwd. Het nieuwe materiaal bestaat uit een draaiboek, een handleiding voor de trainers en een hand-out(s) voor de deelnemers.

Het trainingsmateriaal van de volgende leergangen is in 2013 vernieuwd:

- Leergang Politieke vertegenwoordiging
- Campagne
- Leergang Media

9.4 Kwaliteit trainers en Train de nieuwe Trainer dag

Het Train de Nieuwe Trainer traject is in 2013 vernieuwd. Het nieuwe traject is gericht op een efficiënte manier nieuwe trainers te selecteren.

Een inhoudelijke 'Train de nieuwe Trainer' dag, die zich richt op onderwijskundige en trainingsvaardigheden, wordt nu enkel aangeboden aan de reeds geselecteerde trainers. Een TdnT-dag is in het nieuwe traject voor nieuwe (en eventueel ook huidige trainers) waar de onderwerpen didactiek, liberalisme en integriteit centraal staan.

DE STAPPEN IN HET NIEUWE PROCES ZIJN:

- Werving nieuwe trainers
- Selectie trainers
- Kennismakingsgesprek met commissie
- Meelopen met een ervaren trainer
- Train de Nieuwe trainer dag
- Aan de slag als trainer

Voor de selectie en de kennismakingsgesprekken is een commissie samengesteld waarin een aantal ervaren trainers vier keer per jaar bij elkaar komen om gesprekken te voeren met potentiële trainers. De leden van de commissie zijn: Nanda Kelly, Ferdi de Lange, Jan-Paul van Staalduinen en Kamran Ullah.

9.5 Haya-dag

Zaterdag 21 september 2013 vond de jaarlijkse Haya-dag plaats met 45 trainers in Hotel en Conferentiecentrum Woudschoten in Zeist. Deze dag stond in het teken van de Haya-trainer en werd gepresenteerd door Anouk van Eekelen. Het was een geslaagde dag met veel interessante discussies en presentaties. Ard van der Steur verzorgde onder andere een presentatie over dilemma's (integriteit), ook werden de trainers geïnformeerd over nieuw trainingsmateriaal en werd de dag afgesloten met de certificering van nieuwe trainers.

9.6 Regionale Masterclasses

Met de Regionale Masterclasses (RMC) wordt beoogd op regionaal niveau een training aan te bieden (verdeeld over tien bijeenkomsten) welke kennis en vaardigheden integreert. Om de Kamercentrales te stimuleren in de toekomst een dergelijke training te organiseren is een 'Blauwdruk Regionale Masterclass' beschikbaar waarin van A tot Z de organisatie staat omschreven. De Kamercentrales zijn belast met de organisatie van de RMC en worden jaarlijks door de Haya genodigd om de ontwikkelingen in de programma's en organisatie gezamenlijk te bespreken.

De volgende Kamercentrales organiseerden een RMC:

- Amsterdam
- Den Haag
- Brabant
- Drenthe en Groningen
- Flevoland
- Gelderland
- Limburg
- Noord Holland Noord
- Overijssel
- Utrecht
- Zeeland
- Zuid-Holland Noord

9.7 Kadertraining

De Kadertraining 2013 besloeg vier zaterdagen. De doelstelling is het aanbieden van een kwalitatief goede training waar (aankomende) kaderleden zowel inhoudelijk als in vaardigheden getraind worden door gecertificeerde Haya-trainers.

Het aantal beschikbare plaatsen is beperkt, dus hanteert de Haya een selectieprocedure. Voor een trainingsplaats dient een deelnemer actief te zijn binnen de VVD of JOVD en een aantal trainingen te hebben gevolgd, tevens wordt een motivatiebrief en een (liberaal) artikel gevraagd. Er waren 110 aanmeldingen en op basis van de genoemde selectiecriteria zijn 76 deelnemers toegelaten.

Kamerlid Mark Harbers was de dagvoorzitter en ook andere Tweede Kamerleden waren ook dit jaar als beoordelaar betrokken bij de Kadertraining. De ontwikkelingsadviezen zijn dit jaar

voor het eerst telefonisch met alle kandidaten besproken. De reacties hierop zijn zeer positief en mede hierdoor krijgt het komend jaar een vervolg.

9.8 Topkadertraining

Deelnemers aan de Topkadertraining worden geselecteerd uit de deelnemersgroep van de Kadertraining, voordrachten vanuit de Regionale Masterclasses en voordracht van de Permanente Scoutingscommissie. Uiteindelijk hebben 24 personen deelgenomen. De training bestond uit twee zaterdagen in Zeist en twee weekenden in Wolfheze. Tijdens de eerste twee zaterdagen kregen de deelnemers vaardigheidstrainingen. De laatste twee weekenden omvatten een intensief, gevarieerd programma. Sander Dekker was in 2013 voor het eerst de dagvoorzitter van de Topkadertraining.

9.9 Haya Online

Op Haya Online zijn korte filmpjes te vinden van leden en VVD-prominenten over verschillende onderwerpen. Haya Online biedt een goede voorbereiding voor trainingen en vormt een gedegen naslagwerk voor personen die al trainingen hebben gevolgd. De focus lag in 2013 op de voorbereiding voor de gemeenteraadsverkiezingen in 2014. Naast de huidige video's over liberale waarden en besturen zijn er nog twee video's toegevoegd over het werk in de gemeenteraad en decentralisaties in de zorg en onderhandelen in de raad.

9.10 De Lat Ligt Hoger

Het project De Lat Ligt Hoger heeft als doel kandidaat gemeenteraadsleden goed beslagen ten ijs te laten komen voor en na de gemeenteraadsverkiezingen van 19 maart 2014. Het programma bestond oorspronkelijk uit drie onderdelen; De Winnende Lijst, De Collegetour, en de Stem-op-Mij. Later is hier de Collegetour Clinic aan toegevoegd. De Winnende Lijst startte in het najaar van 2012.

De Collegetour

In 2013 vervolgde het programma 'De Lat Ligt Hoger' met het tweede onderdeel, 'De Collegetour' op 9 maart. Dit onderdeel speciaal voor (aankomende) gemeenteraadsleden werd een groot succes. Ruim 1100 deelnemers deden aan deze training mee. De presentatie van deze dag was in handen van staatssecretaris Sander Dekker en fractievoorzitter in Wassenaar Anouk van Eekelen. Men kreeg tijdens 'De Collegetour' handvatten geboden om na te gaan wat een plek in de raad inhoudt en wat er van een gemeenteraadslid wordt verwacht. Voorzitter van de Tweede Kamerfractie Halbe Zijlstra gaf samen met Marco van Kalleveen richting aan het onderdeel 'Het Liberaal Kompas' waarbij werd ingegaan op de kernwaarden en de visie van de VVD.

Ook de Kern van de Gemeenteraad kwam tijdens het programma aan de orde. Tot slot gingen Minister-president Mark Rutte en Eurocommissaris Neelie Kroes het gesprek aan over het belang van een goede gemeenteraad.

Aan De Collegetour werd enthousiast meegewerkt door de leden van de Tweede Kamer die onder andere het trainingsonderdeel 'De Pitch' verzorgden. Tijdens dit onderdeel kregen de deelnemers de mogelijkheid een 'pitch' te houden waar twee vragen centraal stonden: Waarom ga ik op voor de lijst? en Wat heb ik over vier jaar bereikt? Uiteindelijk werden er uit de deelsessies, die werden begeleid door Tweede Kamerleden, 8 winnaars geselecteerd die voor 8 juryleden de pitch van 20 seconden mochten draaien. De winnaar heeft een coachingstraject tot de Gemeenteraadsverkiezingen voor 2014 aangeboden gekregen.

Als gevolg van het succes van 'De Collegetour' is er een extra onderdeel voor De Lat Ligt Hoger toegevoegd. Dat resulteerde in de KC Collegetour Clinic, dit onderdeel gaat middels

een gemeenteraadssimulatie (case) dieper op de werkwijze en de spelregels van de gemeenteraad in. Hieraan namen 414 kandidaten deel.

Het vierde onderdeel in het programma is de Stem-op-Mij. Deze is georganiseerd in het najaar 2013. Ruim 466 kandidaten hebben hier aan deelgenomen. Zowel de Winnende Lijst, KC Collegetour Clinic als de Stem-op-Mij sessies werden in samenwerking met de LCO'ers en andere vrijwilligers in de Kamercentrales georganiseerd.

9.11 Stuurgroep Opleiding en Training

De stuurgroep Opleiding & Training is in 2013 vier keer bijeengekomen. De belangrijkste onderwerpen van bespreking waren: jaarplan en begroting van de Haya, gemeenteraadsverkiezingen 2014 ('De Lat Ligt Hoger'), Kadertraining, Train de (nieuwe) Trainer / Haya dag, vernieuwd trainingsmateriaal en het meerjaren plan van de Haya van Somerenstichting.

De samenstelling van de Stuurgroep was in 2013 als volgt:

Marianne Schuurmans-Wijdeven (voorzitter), Hans van den Broek, Nanda Kelly, Jan-Paul van Staalduinen, Gerda Velthoen, Tanja Klip (Bestuurdersvereniging) en Mark Harbers (Tweede Kamer). Ondersteuning vanuit het algemeen secretariaat vond plaats door Karin de Kok en Ronald de Rooij.

9.12 Landelijke Commissie Opleidingen (LCO)

In ieder Kamercentraalbestuur heeft een LCO'er (opleidingsfunctionaris) zitting. De 17 LCO'ers adviseren periodiek (tijdens LCO—vergaderingen) het hoofdbestuur lid Opleiding en Training en de stuurgroep leden van de Haya van Somerenstichting. In 2013 hebben twee LCO-vergaderingen plaatsgevonden, op 16 maart en 7 september.

De LCO'ers zijn van groot belang voor vele Haya-activiteiten. In gezamenlijkheid (KC en Haya) worden vele opleidingstrajecten georganiseerd zoals 'De Winnende Lijst', KC Collegetour Clinic en 'Stem op Mij'. Tevens had men een groot aandeel in de grote aantal aankomend raadsleden dat tijdens De Collegetour op zaterdag 9 maart 2013 aanwezig was.

9.13 Samenwerking met de Bestuurdersvereniging

Op 11 en 12 oktober is in opdracht en samenwerking met de Bestuurdersvereniging het 3e Provincie Event georganiseerd voor de gedeputeerden en de fractievoorzitters van de Provinciale Staten. Dit event werd gehouden in Zeist en werd gevolgd door 8 gedeputeerden en 9 (vice) fractievoorzitters en 1 Commissaris van de Koning. Het doel van de training was de gezamenlijk liberale effectiviteit te vergroten van politici en bestuurders uit de provincie. De deelnemers hebben hieromtrent verschillende workshops en sessies gevolgd.

9.14 Studio VVD

De Haya ondersteunt ook graag nieuwe initiatieven. In 2012 werd met de pilot Studio VVD gestart in samenwerking met Mark Thiessen, Martijn Jonk en Klaas Dijkhoff die de organisatie op zich namen. Studio VVD is een opleidingstraject voor young professionals dat gedurende een jaar dat voor en door de deelnemers wordt georganiseerd. Uit de initiatieven van Studio VVD is onder andere het netwerk Young Professionals gekomen, dat nu probeert op een structurele manier young professionals van binnen en buiten de VVD met elkaar te verbinden. Na het succes van deze pilot heeft het Hoofdbestuur in 2013 besloten hieraan een vervolg te geven; start na zomerreces 2014.

9.15 Training Dilemma's

In 2013 is een projectteam gestart met de ontwikkeling van een training Dilemma's (voorheen Integriteit) op verzoek van het Hoofdbestuur na aanleiding van de Algemene Leden Vergadering in juni 2013. Het projectteam bestaat uit Tila zur Lage, Ard van der Steur en Reinout Woittiez.

Tijdens de Haya-dag (najaar 2013) zijn alle Haya-trainers getraind op dit onderwerp en wordt het verwerkt in iedere training die verzorgd wordt door de Haya van Somerenstichting.

10. INTERNATIONALE ZAKEN

De VVD is in het jaar 2013 op verschillende internationale terreinen actief geweest. Daarbij zijn in binnen- en buitenland diverse activiteiten ontplooid. De belangrijkste doelstelling van internationale zaken is het goed onderhouden en versterken van de relaties met liberale zusterpartijen en een bijdrage te leveren aan de democratisering van buurstaten van de Europese Unie. VVD Internationaal heeft zich in 2013 ingezet om de VVD wereldwijd op de kaart te zetten. Naast de actieve inzet in de Alliance of Liberals and Democrats for Europe Group (ALDE-Groep), de Europese koepelpartij van liberale partijen en Liberal International (LI), de wereldwijde koepelpartij van liberalen, heeft de VVD door haar lange staat van dienst in het samenwerkingsprogramma MATRA een Europa wereldwijd netwerk ontwikkeld.

Jock Geselschap is de nieuwe Internationaal Secretaris, hij heeft Pieter van der Stadt opgevolgd. Als Internationaal Secretaris is Geselschap vanuit het hoofdbestuur verantwoordelijk voor de taken van VVD Internationaal. Nanning Mol is actief als hoofd verenigingszaken bij de VVD, waaronder ook Internationale zaken valt. Wouter Schroer en Friso Rip gaven in 2013 wederom invulling aan het MATRA-programma en onderhielden contacten met de ALDE groep en LI. VVD Internationaal heeft in 2013 stagairs aangenomen om extra slagkracht te hebben gedurende een drukke periode, daarnaast wil VVD Internationaal een opleidingscomponent bieden voor studenten. Bernice Hiltrop heeft in de eerste helft van 2013 stage gelopen, en Nathalie Felix ondersteunde VVD Internationaal vanaf september. VVD Internationaal zal dit stagebeleid voortzetten.

Naast de internationale activiteiten heeft VVD Internationaal zich nationaal ingezet voor meningsvorming binnen de partij op het gebied van internationale samenwerking en ontwikkelingssamenwerking.

10.1 MATRA

Sinds 1994 neemt de VVD deel in het MATRA-programma. Dit programma richt zich op capaciteitsopbouw van liberale zusterpartijen in de buurstaten van de Europese Unie door middel van trainingen en kennisoverdracht. Dit programma wordt gefinancierd door het ministerie van Buitenlandse Zaken. Door het MATRA-programma kan de VVD met liberale partijen samenwerken in verschillende landen. In 2012 heeft de VVD in de volgende landen samengewerkt met lokale liberale partijen: Armenië, Azerbeidzjan, Wit-Rusland, Bosnië en Herzegovina, Georgië, Kosovo, Kroatië, Macedonië, Moldavië, Servië en Turkije. Ook is VVD internationaal actief geweest in Tunesië, Libië, Egypte Libanon en Marokko.

Het vraaggestuurde karakter van de samenwerking is van doorslaggevend belang. Elke partner is zelf verantwoordelijk voor de samenwerking door middel van het indienen van aanvragen voor projecten. Een grote kracht van dit programma is dat de overdracht van kennis en ervaring in een aantal door de VVD georganiseerde sessies plaatsvindt en dat de partner de opgedane kennis en ervaring zelf verder onder haar eigen kader verspreidt. In 2012 heeft VVD Internationaal meer dan vijftig projecten uitgevoerd in bovenstaande landen. Dankzij de inzet van een groot aantal vrijwilligers, heeft VVD Internationaal via trainingen en seminars in het afgelopen jaar meer dan duizend liberale politici weten te bereiken.

VVD Internationaal concentreert zich in alle regio's op het tot stand brengen van regionale samenwerking. Alleen door samenwerking tussen landen en politieke partijen in een regio is duurzame economische en maatschappelijke ontwikkeling te bereiken. In de Balkan heeft VVD

Internationaal vanaf het begin de liberalen uit Bosnië-Herzegovina, Servië, Kroatië, Kosovo, Macedonië en Montenegro gesteund in het opzetten van een liberaal netwerk, 'LIBSEEN' geheten, wat staat voor Liberal South East European Network. Het doel is om minimaal twee keer per jaar een groot congres te organiseren waar liberalen uit de regio samenkomen om te discussiëren over gemeenschappelijk problemen en gemeenschappelijke aanpak. Hiermee zijn de liberalen de eerste in de

regio en zijn daarmee het leidend voorbeeld voor andere politieke stromingen. Ook komen de politiek leiders van de liberale partijen tweemaal per jaar bij elkaar om de regionale politieke actualiteit te bespreken.

Ook in de Kaukasus ondersteunt de VVD regionale samenwerking. In 2013 heeft de VVD projecten uitgevoerd met liberale deelnemers uit Azerbeidzjan, Georgië en Armenië. De trainingen richtten zich voornamelijk op het liberalisme. In de Kaukasus zijn partijen voornamelijk georganiseerd rondom de partijleider en niet zozeer gebaseerd op ideologieën. Er is dan ook grote behoefte aan trainingen over politieke ideologieën. In Georgië organiseerde VVD Internationaal voor de negende keer een 'Leadership Academy' met de Alfred Mozer Stichting (PvdA), Max van der Stoep Foundation (FMS) en de Eduardo Frei Stichting (CDA) voor alle politieke partijen in het land. De focus ligt hier op partij-ideologie, persoonlijke ontwikkeling en campagne voeren. Dit was wederom een groot succes. In Wit-Rusland heeft de VVD de oppositie ondersteund, voornamelijk via een liberaal wetenschappelijk bureau. Direct werken met een politieke partij is zeer moeilijk, aangezien dit verboden is in het land. Toch weet de VVD met haar projecten een grote groep van de oppositie in Wit-Rusland te trainen. VVD Internationaal blijft de liberale oppositie ondersteunen in een poging een democratie te creëren in dit land.

In het jaar 2012 werd gestart met activiteiten in de Arabische wereld, deze activiteiten zijn doorgezet. De VVD heeft het afgelopen jaar Egypte, Libanon, Libië, Tunesië en Marokko bezocht. In Marokko zijn met meerdere politieke partijen projecten neergezet. Liberalen vertegenwoordigen pakweg een kwart van het electoraat. Met de hulp van de VVD hopen we deze liberalen een nog betere toekomst te realiseren, zeker nu zij vrijhandelsakkoorden hebben gesloten met de Europese Unie. In Libië en Tunesië is geïnvesteerd in banden met de liberalen middels de organisatie van enkele trainingen. Naast een nationale focus zijn er ook regionale activiteiten ontplooid. VVD heeft in Egypte projecten gedaan, waaronder een 'Train de Trainer'. Hierbij werden jongeren van de zusterpartijen getraind om hun trainingsvaardigheden te verbeteren. De politieke partijen hebben namelijk een grote behoefte aan capaciteitsopbouw van hun partij.

10.2 ALDE

De ALDE is een Europese politieke partij waar liberale partijen uit heel Europa bij zijn aangesloten en heeft als doel de liberale beweging in Europa te versterken en bij te dragen aan een gemeenschappelijke politieke visie. De ALDE, als vertegenwoordiger van miljoenen Europese kiezers, vormt een steeds belangrijkere link tussen de burgers en is goed vertegenwoordigd binnen de verschillende EU-instanties. Voor meer informatie kunt u terecht op de website van de ALDE (www.aldeparty.eu).

In 2013 stond zowel de jaarlijkse ALDE Council als het ALDE congres in het teken van de voorbereiding op de Europese verkiezingen in 2014. Op de ALDE Council Meeting in Pula (Kroatië) waren onder andere Internationaal Secretaris Jock Geselschap, Tweede Kamerlid Mark Verheijen en voorzitter van partijcommissie Europese Zaken Ferdi de Lange aanwezig.

Tijdens de Council Meeting stonden er een aantal belangrijke onderwerpen op de agenda. Onder meer de procedure voor het kiezen van een ALDE superkandidaat en het ALDE verkiezingsmanifest voor de Europese Verkiezingen. Er werd onder meer besloten dat voormalig Internationaal Secretaris Pieter van de Stadt namens de VVD onder meer onderdeel zal uitmaken van de commissie die het ALDE verkiezingsmanifest zal schrijven.

Van 28 tot 30 november 2013 vond het jaarlijkse ALDE congres plaats, ditmaal op Canary Wharf in Londen. Het thema van het congres was "Jobs and Growth" waarmee de belangrijke rol van de liberalen in de economische ontwikkeling van de EU werd benadrukt. Het belangrijkste onderwerp van debat was het ALDE verkiezingsmanifesto. De VVD heeft in het debat over het manifesto een belangrijke rol gespeeld, en samen met gelijkgezinde partijen, meer dan 40 amendementen ingebracht waarvan de overgrote meerderheid is aangenomen. Onder leiding van Jock Geselschap kon de VVD dertig delegatieleden afvaardigen waarvan veel op vrijwillige basis. De VVD heeft deze delegatieleden nodig om al haar stemmen te gebruiken, daarnaast is het enthousiasme van al deze vrijwilligers een mooie stimulans voor het werk van VVD Internationaal.

10.4 European Liberal Forum (ELF)

Sinds 2007 is de VVD lid van het 'European Liberal Forum' (ELF), de overkoepelende organisatie voor liberale Europese stichtingen. In 2013 heeft VVD Internationaal financiering toegewezen gekregen voor twee bijeenkomsten over immigratie en integratie, VVD internationaal organiseerde deze in samenwerking met de Deense organisatie SILBA en het Zweedse FORES. Daarnaast organiseerde VVD Internationaal een Rondetafel over internationale hulp en handel.

Op zaterdag 12 oktober vond deze conferentie plaats. Liberalen uit heel Europa hadden de kans elkaar te ontmoeten om te discussiëren over "Een liberale visie op integratie en immigratie in West Europa". Aanwezig waren onder meer Hans van Baalen, Malik Azmani en Jeanette Baljeu. De conferentie werd gekenmerkt door levendig debat waarin de pijlen gericht waren op migratie naar West-Europa, d.w.z. Engeland, Denemarken en Nederland, en waarin

uitdagingen aan de orde kwamen, zoals de gebrekkige grenscontrole op de grens van Griekenland en Turkije en de toekomst van het Schengenverdrag. Daarnaast werd gediscussieerd over de integratie van minderheden in stedelijk gebied. Veel gehoorde argumenten waren de nadruk op taalbeheersing, werkgelegenheid en onderwijs.

Op donderdag 7 november organiseerde VVD Internationaal in samenwerking met ELF een Rondetafel over internationale hulp en handel, getiteld: 'The Great Aid & Trade Debate'. Mark Verheijen en Willem van Eekelen waren de moderators van de avond. Onder leiding van hen spraken 20 afgevaardigden van liberale partijen uit landen van de Balkan, de Kaukasus, het Midden-Oosten en Noord-Afrika met elkaar over het onderwerp. Discussiepunt van de avond was de spanning tussen internationale handel en internationale hulp. Met een liberale bril zal werd gekeken naar de juiste weg richting democratiestimulering in de buurlanden van de EU: moet dit via economische wegen (handel) of juist via politieke paden (politieke partijen programma's, civil society support)?

10.5 Liberal International (LI)

De Liberale Internationale (LI) is de wereldwijde overkoepelende organisatie van liberale partijen. Sinds haar oprichting in 1947 is LI een belangrijk netwerk geworden voor de promotie

van het liberale gedachtegoed, het ondersteunen van liberale partijen en het uitdragen van de beginselen van een liberale democratie. Hoewel de liberale beginselen in elk land of werelddeel een andere invulling krijgen, is er een aantal zaken die alle liberale partijen van over de hele wereld bindt; het respecteren van mensenrechten, vrije en eerlijke verkiezingen, rechtvaardigheid, tolerantie, duurzaamheid, een vrije markt economie en vrije handel. In 2013 zijn meer dan 100 partijen lid van LI, waarvan 62 het volledige lidmaatschap bezitten. De overige partijen beschikken over de 'Observer Status'. Deze partijen zijn gerechtigd deel te nemen aan alle LI activiteiten, maar bezitten geen stemrecht. De gevolgen van de opstanden in de Arabische wereld leidde tot een toename in het aantal aanvragen van nieuwe liberale partijen om toe te treden tot LI, hetgeen een goede ontwikkeling is voor het liberalisme. VVD delegatieleider in het Europees Parlement, Hans van Baalen, is voorzitter van LI. LI komt eens in de 6 maanden samen en elke 18 maanden vindt er een congres plaats.

De 190ste vergadering van het Executive Committee (EC) van LI vond plaats van 12-14 april te Beiroet, Libanon. Het thema was *"Liberalism" and "traditional values": Defining a winning liberal agenda in today's changed World*. 89 afgevaardigden namen deel aan de ontmoeting. Door middel van politieke discussies werd besproken hoe de gemeenschappelijke liberale strategieën om vrede, veiligheid en democratie het best verbeterd kunnen worden. Tevens werden er twee urgente resoluties aangenomen betreffende de boekverbrandingen in Rusland en de stijgende corruptie in Oekraïne. Tijdens de conferentie was er ook veel aandacht voor de situatie in Syrië. Met vragen als, hoe zouden liberalen moeten omgaan met de situatie in Syrië en betekent Syrië het einde van R2P (Responsibility 2 Protect)?

Op 18 en 19 oktober werd de 191ste Executive Committee vergadering georganiseerd te Antigua, Guatemala. Tijdens deze vergadering stond het thema 'Rule of Law: Fighting Organised Crime' centraal. Er werd vooral gefocust op de nieuwe initiatieven om drugsoorlogen, terrorisme en georganiseerde misdaad te bestrijden. Op initiatief van de Taiwanese delegatie werd ook een urgente resolutie aangenomen waarin de Taiwanese overheid wordt opgeroepen om de juridische onafhankelijkheid en de scheiding der machten te respecteren.

Op 30 oktober heeft Minister President Mark Rutte in Londen een Isaiah Berlin lecture gegeven. Hij werd bijgestaan door LI voorzitter Hans van Baalen en de Britse parlementariër dr. Vince Cable. In zijn toespraak stelde Rutte dat de interne markt versterkt moet worden en internationale handel gestimuleerd worden. Dit kan gedaan worden middels handelsafspraken tussen de EU en derde landen.

In 2013 was ook de Liberale Internationale Groep Nederland (LIGN) weer zeer actief. Hoogtepunt was de jaarvergadering in juli. Tijdens deze drukbezochte avond werd in het Carlton Ambassador een lezing gegeven door minister van Defensie Jeanine Hennis Plasschaert. Dankzij de goede samenwerking tussen LIGN en VVD internationaal werd het 59ste Liberale Internationale congres in Guatemala toegekend aan de VVD. Dit congres zal, gesteund door LIGN, plaatsvinden in Rotterdam van 24-27 april 2014.

11. POLITIEK

11.1 VVD-Eerste Kamerfractie

Per 31 december 2013 bestond de VVD-fractie uit de volgende 16 leden:

- De heer mr. H.G.J.M. (Henk) Beckers
- De heer mr. W.L.J. (Willem) Bröcker
- De heer prof.dr. J.A. Bruijn (sinds 6 november als opvolger van de heer J.J.B. van Rey, die per 23 oktober 2013 terugtrad)
- Mevrouw mr. A. (Ankie) Broekers-Knol
- Mevrouw prof.dr. H.M. (Heleen) Dupuis
- Mevrouw mr.dr. A.W. (Anne-Wil) Duthler
- De heer mr. G.J.(Fred) de Graaf
- De heer mr. F.H.G. (Frank) de Grave
- De heer drs. L.M.L.H.A. (Loek) Hermans
- Mevrouw W.H. (Helmi) Huijbregts-Schiedon
- De heer F.E.(Frank) van Kappen, generaal-majoor der mariniers (b.d.)
- Mevrouw prof.mr.dr. E.M. (Liesbeth) Kneppers-Heijnert
- De heer drs. M.A.J. (Menno) Knip
- De heer prof.dr.ing. S. (Sybe) Schaap
- De heer mr. J.M. (Koos) Schouwenaar
- De heer mr. B.J. (Ben) Swagerman.

Fractievoorzitter Loek Hermans

**Voorzitter der Eerste Kamer
Fred de Graaf**

Het fractiebestuur is per 31 december 2013 als volgt samengesteld:

- De heer drs. L.M.L.H.A. Hermans, voorzitter
- Mevrouw W.H. Huijbregts-Schiedon, vice-voorzitter/penningmeester
- Mevrouw mr. dr. A.W. Duthler, secretaris

Op 2 juli 2013 wordt Ankie Broekers-Knol gekozen tot voorzitter van de Eerste Kamer, als opvolger van Fred de Graaf die per diezelfde datum terugtreedt.

De Eerste Kamerfractie vergadert elke dinsdagochtend; op die dag vinden ook de plenaire vergaderingen van de Eerste Kamer plaats, evenals de vergaderingen van de verschillende commissies. De fractie nodigt regelmatig voorzitters van kamercentrales en leden van het hoofdbestuur uit om (volgens een tevoren opgesteld schema) de vergaderingen van de fractie

bij te wonen.

In de verschillende Kamercommissies hebben de volgende kamerleden zitting:

- Binnenlandse Zaken en de Hoge Colleges van Staat / Algemene Zaken en Huis der Koningin (BZK/AZ)

Mevrouw W.H. Huijbregts-Schiedon (coördinator), mevrouw mr.dr. A.W. Duthler, drs. L.M.L.H.A. Hermans, F.E. van Kappen en mr. J.M. Schouwenaar.

- Buitenlandse Zaken, Defensie en Ontwikkelingssamenwerking (BDO)
F.E. van Kappen (voorzitter/coördinator), drs. M.A.J. Knip, mr. G.J. de Graaf en mr. W.L.J. Bröcker

- Economische Zaken (EZ)

Mevrouw prof.mr.dr. E.M. Kneppers-Heijnert (voorzitter/coördinator), prof.dr.ing. S.Schaap, mevrouw W.H. Huijbregts-Schiedon, mr. W.L.J. Bröcker, mr. H.G.J.M. Beckers.

- Europese Zaken (EUZA)

mr. G.J.(Fred) de Graaf (coördinator), prof.dr. J.A. Bruijn, drs. M.A.J. Knip, mr. B.J. Swagerman.

- Financiën (FIN)
Mr. F.H.G. de Grave (vice-voorzitter/coördinator), mr. W.L.J. Bröcker, prof.dr. J.A. Bruijn, drs. M.A.J. Knip.
- I&A/JBZ-raad
Mr. B.J. Swagerman (coördinator), mevrouw mr.dr. A.W. Duthler, mr. H.G.J.M. Beckers en mr. G.J. de Graaf
- Infrastructuur, Milieu en Ruimtelijke Ordening (IMRO)
Mevrouw W.H. Huijbregts-Schiedon (vice-voorzitter/coördinator), prof.dr.ing. S.Schaap, mr. J.M. Schouwenaar, mevrouw mr.dr. A.W. Duthler, drs. L.M.L.H.A. Hermans.
- Koninkrijksrelaties (KOREL)
F.E. van Kappen (coördinator), mr. H.G.J.M. Beckers, mr. F.H.G. de Grave, mr. B.J. Swagerman.
- Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW)
Mevrouw prof.dr. H.M. Dupuis (coördinator), prof.dr. J.A. Bruijn, prof.dr.ing. S. Schaap, mevrouw mr.dr. A.W. Duthler.
- Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW)
Mevrouw prof.mr.dr. E.M. Kneppers-Heijnert (coördinator), mr. H.G.J.M. Beckers, mr. F.H.G. de Grave, mr. B.J. Swagerman.
- Veiligheid en Justitie (V&J)
Mevrouw mr.dr. A.W. Duthler (voorzitter/coördinator), mr. B.J. Swagerman, mr. M.A.J. Knip, mevrouw prof.mr.dr. E.M. Kneppers-Heijnert, mr. J.M. Schouwenaar.
- Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS)
Mevrouw prof.dr. H.M. Dupuis (vice-voorzitter/coördinator), mr. F.H.G. de Grave, mr. H.G.J.M. Beckers, mr. W.L.J. Bröcker, prof.dr. J.A. Bruijn, drs. M.A.J. Knip
- Verzoekschriften
Mr. J.M. Schouwenaar (coördinator), mevrouw mr. W.H. Huijbregts-Schiedon.

11.2 VVD-Tweede Kamerfractie

Samenstelling 20e fractie bij einde verslagjaar: 41 leden

mevr. drs. T. Van Ark, mr. M. Azmani, mevr. drs. Y. Berckmoes-Duindam, mevr. mr. B.G. de Boer, A. Bosman, J.H. ten Broeke, mevr. dr. B.I. van der Burg, mevr. drs. I.S.H. Caluwé, dr.mr. K.H.D.M. Dijkhoff, R.J. Dijkstra, drs. P.J. Duisenberg, T.M.C. Elias, M.G.J. Harbers, R. Heerema, ir. R.W. Leegte, B.C. de Liefde, R.E. van der Linde, drs. P.J.M. Litjens, mevr. W.J.H. Lodders, mevr. ir. A.W. Lucas-Smeerdijk, mevr. A. van Miltenburg, ir. P.J.M.J. Moors, drs. A. Mulder, mevr. mr. H. Neppérus, mevr. drs. C. van Nieuwenhuizen, F. van Oosten, mr. S.C.C.M. Potters, mr. A.C.L. Rutte, mevr. drs. A. Schut-Welkzijn, mr. G.A. van der Steur, mevr. drs. K.J. Straus, mr. J. Taverne, mevr. drs. O.C. Tellegen, M.S. van Veen, drs. M.L. Verheijen, mevr. drs. B. Visser, mevr. drs. A. de Vries, drs. R. Vuijk, B. van 't Wout, E. Ziengs en H. Zijlstra.

Wijzigingen gedurende het verslagjaar:

- drs. J. Houwers, Kamerlid t/m 22 juli 2013
- De heer Huizing, Kamerlid t/m 7 december 2013

Samenstelling van het fractiebestuur van de 20e VVD Tweede Kamerfractie:

H. Zijlstra, voorzitter

Mevr. T. Van Ark, vice-voorzitter

T.M.C. Elias, secretaris en lid Presidium

Mevr. mr. H. Neppérus, penningmeester en secretaris personeel

M. Harbers, secretaris externe contacten

Mevr. drs. B. Visser, pm-coördinaat

Bijzondere fractiebijeenkomsten in het verslagjaar

- Op 14 januari kwam de fractie in Delft bijeen voor de bespreking van het komende jaar;
- Op 30 en 31 augustus vond het jaarlijkse fractieweekend plaats in De Lutte.

Vergaderingen binnen de fractie

De fractie vergadert iedere dinsdagochtend, ter voorbereiding op de Kamerweek. Op de dinsdagmiddagen komt de fractie bijeen ter bespreking van een lange termijn thema en in het najaar ter bespreking van de deelbegrotingen. Het fractiebestuur vergadert in beginsel één keer per week. De fractiecommissies bepalen zelf de vergaderfrequentie.

Fractievoorzitter Halbe Zijlstra

Vice Fractievoorzitter Tamara van Ark

Voorzitter der Tweede Kamer Anouchka van Miltenburg

Overige

- Zowel fractie als fractieleden ontvingen in toenemende mate enorme aantallen e-mails; de aantallen worden niet bijgehouden;
- De vergaderingen van partijcommissies, themabijeenkomsten en congressen van de partij werden door fractieleden bijgewoond.
- HB-leden en KC-voorzitters woonden roulerend de reguliere fractievergadering op dinsdagochtend bij.

11.2 VVD-Delegatie in het Europees Parlement

Hans van Baalen

Delegatieleider VVD Europees Parlement

- Algemene politieke leiding
- Lid van het bestuur van de ALDE-fractie
- Voorzitter van de delegatie voor de betrekkingen met Japan (D-JP)
- Lid van de Conferentie van delegatievoorzitters (CPDE)
- Lid van de Commissie Buitenlandse Zaken (AFET)
- Lid van de Commissie Veiligheid en Defensie (SEDE)
- Lid van de Delegatie voor de betrekkingen met de Verenigde Staten (D-US)
- Lid van de Delegatie voor de betrekkingen met Afghanistan (D-AF)
- Plaatsvervangend lid van de Commissie voor Industrie, Onderzoek en Energie (ITRE)

Algemeen

Als delegatieleider is Hans van Baalen verantwoordelijk voor de afstemming tussen de VVD-delegatie in het Europees Parlement aan de ene kant, de VVD-fracties in de Eerste en Tweede Kamer, de partij en de VVD-bewindslieden aan de andere kant. Hiertoe is hij aanwezig bij het wekelijkse Bewindspersonen Overleg (BPO), de vergaderingen van de Kerngroep (VVD-partijvoorzitter, fractievoorzitters Eerste Kamer, Tweede Kamer en het Europees Parlement), partijraden, jaarvergaderingen en andere relevante VVD-bijeenkomsten. Tevens woont Hans van Baalen op ad-hoc-basis de VVD-fractievergaderingen in de Eerste en Tweede Kamer bij. De coördinatie binnen de VVD-delegatie vindt plaats tijdens periodieke bijeenkomsten in de Straatsburgweek en wanneer noodzakelijk in Brussel.

In mei 2013 ontving de VVD-delegatie de VVD-Tweede-Kamerfractie in Brussel. De Tweede-Kamerfractie sprak onder meer met José Manuel Barroso, voorzitter van de Europese Commissie, Olli Rehn, Eurocommissaris voor Monetaire Zaken, Guy Verhofstadt, voorzitter van de ALDE-fractie en de Permanente Vertegenwoordigers van het Verenigd Koninkrijk, Duitsland, Italië, Spanje, Zweden en Frankrijk. Tevens werd de VVD-fractie op de Residentie van de Nederlandse Permanente Vertegenwoordiger ontvangen.

Specifieke aandachtspunten

Als lid van de commissies Buitenlandse Zaken, Veiligheid en Defensie, richt Hans van Baalen zich intensief op de uitbreidingsdossiers en de EU-associatie-overeenkomsten. Zo is hij, onder meer, rapporteur namens de ALDE-fractie voor Oekraïne en IJsland en is hij nauw betrokken bij de voortgangsrapportages over Wit-Rusland en Turkije. Tijdens de politieke crisis in Oekraïne en de Russische interventie op de Krim bracht Van Baalen verschillende bezoeken aan Kiev om te bemiddelen de democratische krachten te ondersteunen. Ook zet hij zich actief in voor de totstandkoming van vrijhandelsakkoorden van de Europese Unie met o.a. Latijns-Amerika. Als voorzitter van de EP-Japan delegatie leidde hij verschillende missies naar Japan om een vrijhandelsakkoord tussen de EU en Japan te bevorderen. Als coördinator namens de ALDE-fractie in de commissie Veiligheid en Defensie, bepleit Van

Baalen intensieve samenwerking tussen verschillende krijgsmachten van de lidstaten, bijvoorbeeld op het gebied van piraterijbestrijding en de aanschaf van materieel. Als plaatsvervangend lid van de commissie Industrie, Technologie, Onderzoek en Energie houdt hij zich bezig met de voorbereiding van het innovatieprogramma Horizon 2020 en overlegde hij vertegenwoordigers van het Nederlandse bedrijfsleven (onder meer VNO-NCW, MKB Nederland, FME-CWM, de Rotterdamse Haven, GasUnie, KLM). Hans van Baalen combineert zijn lidmaatschap van het Europees Parlement met het voorzitterschap van de Liberale Internationale. In dit kader legde hij namens de ALDE-fractie, respectievelijk de ALDE-partij en de Liberale Internationale, frequent bezoeken af aan Latijns-Amerika, Afrika, Azië en Oekraïne.

Begroting en begrotingscontrole

Dit jaar was het zowel in de begroting als in de begrotingscontrolecommissie een uitermate interessante en spannend jaar. De zevenjarige programmaperiode van de vorige meerjarenbegroting liep op zijn einde. Hierdoor kwamen ook de onderhandelingen over de meerjarenbegroting 2014-2020 tot hun hoogtepunt. Jan Mulder heeft zich samen met zijn liberale collega's ingezet voor een realistisch begrotingsbeleid door een sterkere nadruk te leggen op het in evenwicht brengen van de betalingen en vastleggingen. Dit is gelukt, getuige de niet geringe prestatie de meerjarenbegroting voor het eerst daadwerkelijk omlaag te brengen met 3.5 procent. De Commissie heeft bovendien een groot deel van haar uitstaande rekeningen moeten betalen.

Op andere terreinen in de meerjarenbegroting is er eveneens winst geboekt. Zo is er onder aanvoering van Jan Mulder een nieuwe impuls gegeven aan het nijpende vraagstuk van de eigen middelen. De eigen middelen zoals ze in het Verdrag kunnen beter worden uitgevoerd. Zo kan er ook een beter bestedingspatroon worden gewaarborgd. Inmiddels heeft er zich een werkgroep gevormd onder voorzitterschap van Mario Monti. Een andere nieuwigheid is dat in 2016 de huidige meerjarenbegroting opnieuw wordt bekeken. Dit zorgt ervoor dat er opnieuw kan worden gekeken of de beleidsdoelstellingen goed zijn gekozen en zorgt voor meer mogelijkheden tot afstemmen met de Nederlandse prioriteiten.

Op het gebied van de begrotingscontrole zijn er eveneens flinke stappen gezet. Zo heeft Jan Mulder een werkgroep geïnitieerd, bestaande uit de Europese Commissie, de Raad en het Europees Parlement die een concrete aanbeveling gaat doen voor een lidstaatverklaring. De lidstaatverklaring is een lang gekoesterde wens van Jan Mulder die ervoor moet zorgen dat er politieke verantwoordelijkheid wordt genomen voor de besteding van EU gelden. De werkgroep is eveneens een antwoord op de lang bevochten *annual summaries* waarin de lidstaten meer inzicht zouden verschaffen over hun besteding van EU gelden. De resultaten hiervan waren benedenmaats. Over het begrotingsjaar 2011 - die in 2013 is behandeld - heeft Jan Mulder wel kwijting verleend, met desalniettemin zeer kritische kanttekeningen over het gebruik van de *annual summaries* en de politieke onwil van de Commissie om individuele Commissarissen eindverantwoordelijkheid te laten nemen over de bestedingen.

LIBE

In 2013 en 2014 is Jan Mulder actief geweest op een groot aantal dossiers in de Commissie voor Burgerlijke vrijheden, justitie en binnenlandse zaken (LIBE) waarvan de voornaamste waren:

EUROSUR

Als rapporteur heeft hij overeenstemming bereikt na lang onderhandelen over Eurosur, het grensbewakings-systeem dat moet leiden tot betere grensbewaking en het redden van mensen op zee. Een grote meerderheid in de plenaire keurde het onderhandelingsresultaat goed.

Seizoenswerkers

Jan Mulder heeft als schaduwrapporteur na lange onderhandelingen een akkoord weten te bereiken over nieuwe wetgeving voor seizoenwerkers van buiten de EU. De wetgeving moet ertoe leiden dat seizoenwerkers beter beschermd worden tegen misbruik. De voorwaarden waaronder seizoen werkers in de EU te werk gesteld kunnen worden zijn nu geharmoniseerd. Het blijft uiteraard het soevereine recht van iedere lidstaat te beslissen seizoen werkers wel of niet toe te laten.

ICT

Inter-corporate transferees (ICT): In maart 2014 lijkt er bijna een akkoord te zijn bereikt met de Lidstaten over wetgeving die het gemakkelijker moet maken voor kenniswerkers van buiten de EU om kortere tijd in de EU te werken. Jan Mulder is ALDE schaduwrapporteur op deze wetgeving. De onderhandelingen duurden ruim 2 jaar en als alles goed loopt wordt de wetgeving in de plenaire van april aangenomen.

Fondsen

Onderhandelingen asiel en migratiefonds(AMF), Horizontale Verordening, en Intern veiligheidsfonds (ISF): Als schaduwrapporteur namens ALDE zijn er wederom na lang onderhandelen akkoorden met de Raad over deze fondsen bereikt in 2013. De fondsen worden aangenomen in de plenaire van maart met terugwerkende kracht zodat de middelen kunnen worden aangewend vanaf 2014.

Verordening Gegevensbescherming en Richtlijn gegevensbescherming voor politie en justitie

Jan Mulder heeft veel amendementen ingediend op beide dossiers waarvan de overgrote meerderheid in de parlementsteksten terecht is gekomen. Zijn inzet was erop gericht om een goede balans te vinden tussen bescherming van individuen en commerciële belangen evenals privacy en veiligheid. In de plenaire van maart zal het EP posities innemen op beide dossiers om het werk van de afgelopen jaren op deze gebieden te consolideren.

Commissie voor massa surveillance

Naar aanleiding van de onthullingen van Edward Snowden heeft het Europees Parlement een subcommissie van de LIBE-commissie ingesteld. Deze commissie heeft gedurende een half jaar wekelijks verschillende hoorzittingen georganiseerd en een rapport samengesteld waarover de plenaire in maart zal stemmen. Jan Mulder heeft actief deelgenomen aan de vele zittingen en is het oneens met het opzeggen van de Safe Harbour-overeenkomst en van het SWIFT-akkoord. Een meerderheid binnen het EP is waarschijnlijk voorstander van het opzeggen van Safe Harbour.

Resolutie Paspoort te koop

Uit nieuwsberichten bleek dat het mogelijk is om voor €650000 een Maltees paspoort te krijgen. Jan Mulder heeft daarom met andere parlementariërs het initiatief genomen voor een resolutie waarin Malta werd verzocht een einde aan deze praktijken te maken. De Commissie werd verzocht haar mening te geven.

Verkiezingsmissie Kenia

Jan Mulder was waarnemer van de Europese Unie bij de recente verkiezingen in Kenia. Hij was dat ook bij de voorgaande verkiezingen, vijf jaar eerder. Gelukkig kon hij dit keer een goed verloop rapporteren.

Malta

Als voorzitter van een delegatie Europarlementariërs bracht Jan Mulder een bezoek aan Malta. Er werd uitvoerig gesproken met de staf van het Europees Asiel Agentschap, leden van de regering van Malta en parlementsleden van de oppositie.

Grensstreek Bulgarije, Griekenland en Turkije

Jan Mulder bezocht als deelnemer van een LIBE-delegatie de grensgebieden van Bulgarije, Griekenland en Turkije. Voornaamste zorg op het was het opvangen van de grote stroom vluchtelingen uit Syrië en niet adequate middelen voor grensbewaking.

Litouwen

Aan de vooravond van het voorzitterschap van Litouwen werd een bezoek gebracht aan de hoofdstad Vilnius. Onderwerp van bespreken was de Europese begroting.

EURONEST

In het kader van EURONEST (het versterken van de samenwerking met Oost-Europese partners) werden bezoeken gebracht aan Georgië, Azerbeidzjan en Oekraïne. Onderwerpen waren bestaande of mogelijke associatieverdragen van deze landen met de Europese Unie. Het bezoek aan Oekraïne was in verband met de gebeurtenissen daarna buitengewoon interessant.